



Sprawozdanie Zarządu

z działalności grupy Apator
w 2014 roku

Spis treści

1. Przedmiot działalności grupy Apator	4
2. Opis organizacji grupy Apator	4
2.1. Skład grupy Apator na dzień 31 grudnia 2014 r.	4
2.2. Jednostki podlegające konsolidacji	4
2.3. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową oraz zmiany w składzie grupy w 2014 r.	5
3. Oświadczenie Zarządu spółki Apator SA w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	6
4. Oświadczenie Zarządu spółki Apator SA w zakresie sporządzania sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu	7
5. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych	7
5.1. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wyniki finansowe roku 2014 i w latach następnych ..	7
5.2. Najważniejsze dokonania i niepowodzenia emitenta w roku obrotowym	8
5.2.1. Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego	9
5.2.2. Branże, w których działa grupa Apator	9
5.2.3. Analiza i struktura sprzedaży	15
5.3. Wyniki finansowe	18
5.4. Analiza sytuacji finansowej	19
5.5. Zatrudnienie	20
5.6. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	20
5.7. Perspektywy i czynniki rozwoju działalności	21
5.7.1. Czynniki rozwoju	22
5.7.2. Czynniki ryzyka i zagrożenia	23
6. Proces zakupów, źródła zaopatrzenia	27
7. Ocena zarządzania zasobami finansowymi	28
8. Kredyty i pożyczki	30
8.1. Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku obrotowym umowach dotyczących kredytów	30
8.2. Informacje o udzielonych pożyczkach w danym roku obrotowym	34
9. Informacja o udzielonych i otrzymanych w danym roku obrotowym poręczeniach i gwarancjach	35
10. Umowy zawarte między spółką Apator SA a osobami zarządzającymi	42
11. Akcje i udziały będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących Apator SA	42
11.1. Rada Nadzorcza	42
11.2. Zarząd i Prokurenci	42

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 2
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

12. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	43
13. Informacja o transakcjach zawartych na warunkach innych niż rynkowe	43
14. Informacja o zawartych umowach znaczących dla działalności emitenta	44
14.1. Umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami.....	44
14.2. Umowy handlowe	44
14.3. Umowy współpracy lub kooperacji.....	45
14.4. Umowy ubezpieczenia	46
15. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy Apator w 2014 r.....	47
16. Informacja o emisji papierów wartościowych.....	47
17. Informacje o umowach, w wyniku których mogą nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.....	47
18. System kontroli programów akcji pracowniczych	47
19. Realizacja prognozy skonsolidowanych wyników finansowych na 2014 r.	47
20. Prognoza skonsolidowanych wyników finansowych na 2015 r.....	48
Załącznik: Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego	49
Podpisy	62

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 3
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

1. Przedmiot działalności grupy Apator

Spółki grupy Apator skupiają swoją działalność w następujących segmentach:

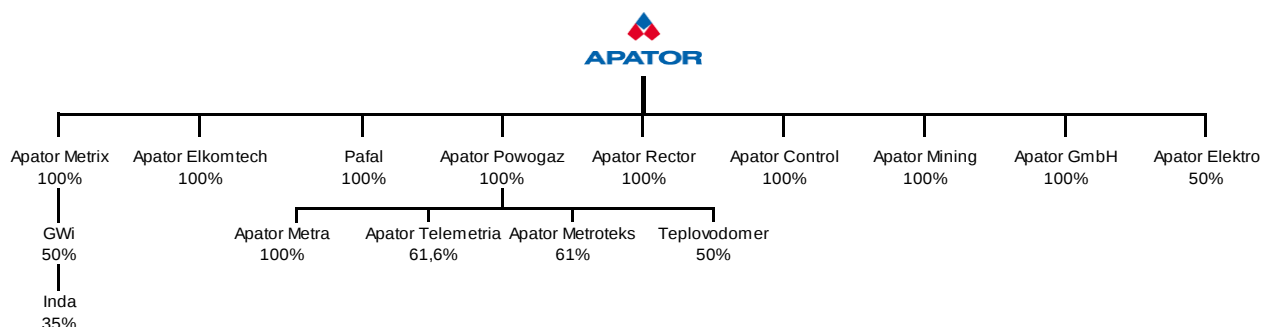
- pomiarowy - linie biznesowe: opomiarowanie wody i ciepło, opomiarowanie energii elektrycznej, opomiarowanie gazu,
- automatyzacja sieci - linie biznesowe: aparatura łączeniowa ICT, oraz systemy sterowania i nadzoru,
- pozostały („non-core”) - linie biznesowe: aparatura sterownicza i aparatura górnicza.

W skonsolidowanych rocznych wynikach grupy Apator za rok 2014 (i porównawczo za 2013 r.) nastąpiła zmiana w klasyfikacji linii biznesowych do segmentów grupy Apator: linia ICT została przeniesiona z segmentu pomiarowego do segmentu automatyzacji sieci. Zmiana ta wynika z lepszego dopasowania charakteru działalności tej linii do definicji segmentu oraz kierunku jej dalszego rozwoju zgodnego z założeniami strategicznymi grupy Apator.

2. Opis organizacji grupy Apator

2.1. Skład grupy Apator na dzień 31 grudnia 2014 r.

Podmiotem dominującym grupy Apator jest spółka Apator SA. Poniższy diagram prezentuje strukturę grupy Apator na dzień 31 grudnia 2014 r.



Po okresie sprawozdawczym:

- w dniu 26 lutego 2015 r. spółka zależna Apator Metrix SA zawarła umowę nabycia pozostałych 50% udziałów George Wilson Industries Ltd. (GWi). Tym samym spółka Apator Metrix SA jest właścicielem 100% udziałów w spółce GWi;
- w dniu 1 kwietnia 2015 r. spółka zależna Apator Powogaz SA nabyła 100% udziałów w duńskiej spółce Miitors ApS.

2.2. Jednostki podlegające konsolidacji

Jednostki podlegające konsolidacji zostały wykazane w pkt. 1.4 Roczного skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014 grupy Apator (Raport roczny RS – 2014).

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 4
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2.3. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową oraz zmiany w składzie grupy w 2014 r.

1) Apator SA – zmiany w zasadach zarządzania:

W dniu 6 maja 2014 r. Rada Nadzorcza Apator SA podjęła decyzję o powołaniu z dniem 1 lipca 2014 r. Piotra Nowaka do pełnienia funkcji Członka Zarządu – Dyrektora ds. Finansowych. Rozszerzenie składu Zarządu związane jest z realizacją strategii grupy Apator na lata 2014 – 2019. Członek Zarządu - Dyrektor ds. Finansowych odpowiedzialny jest za integrację obszaru finansów w ramach grupy Apator, wzrost efektywności zarządzania finansami oraz poszukiwanie źródeł wzrostu wartości grupy kapitałowej. W 2014 r. Dyrektor ds. Finansowych dokonał przebudowy struktury pionu finansowego, powołał nową komórkę organizacyjną – Dział Kontrolingu oraz uruchomił Komitet ds. Finansów, w skład którego wchodzi główni księgowi ze spółek grupy Apator. Spotkania w ramach Komitetu odbywają się raz na miesiąc. Zadaniem Komitetu jest koordynacja działań w obszarze finansów, wymiany informacji, współpracy i wspólnych inicjatyw.

Od 1 lipca 2014 r. Zarząd Apator SA działał w następującym składzie:

- Andrzej Szostak – Prezes Zarządu,
- Tomasz Habryka – Członek Zarządu,
- Jerzy Kuś – Członek Zarządu,
- Piotr Nowak – Członek Zarządu.

Po okresie sprawozdawczym, tj. w dniu 1 lutego 2015 roku Tomasz Habryka objął funkcję Prezesa Zarządu spółki Apator Elkomtech SA. W związku z powyższym, po przekazaniu obowiązków służbowych, w dniu 31 marca 2015 r. pan Tomasz Habryka złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu Apator SA. Od 1 kwietnia 2015 r. Zarząd Apator SA działa w składzie trzyosobowym.

2) Apator Elkomtech SA – zawarcie umowy nabycia akcji:

W dniu 1 kwietnia 2014 roku Apator SA nabył 100% akcji spółki Elkomtech SA z siedzibą w Łodzi, która jest wiodącym polskim dostawcą systemów informatycznych klasy SCADA oraz współpracujących z nimi urządzeń telemechaniki, zabezpieczeń oraz innych urządzeń sieciowych dla systemów rozproszonych, zapewniających możliwość zdalnego sterowania i nadzoru sieci elektroenergetycznej w pełnym zakresie napięć.

Cena nabycia akcji wyniosła łącznie 98,4 mln zł, przy czym Apator SA przejęła wraz z Elkomtech SA jej gotówkę w wysokości 7,8 mln zł. Nabycie akcji Apator Elkomtech sfinansowane zostało kredytem długoterminowym.

Nabycie spółki wynika z realizacji strategii rozwoju grupy Apator, która dla segmentu automatyzacji sieci zakłada:

- kompleksową obsługę klientów sektora energetycznego w zakresie systemów zarządzających infrastrukturą techniczną oraz w zakresie urządzeń inteligentnych,
- oferowanie kompleksowego narzędzia do automatyzacji pracy całej sieci energetycznej na wszystkich poziomach napięć.

W dniu 26 stycznia 2015 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki na Apator Elkomtech SA.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 5
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

3) Apator Rector sp. z o. o. – nabycie udziałów:

W dniu 30 czerwca 2014 r. Apator SA nabył 30% udziałów spółki zależnej Apator Rector sp. z o. o. za kwotę 17,9 mln zł. Przeniesienie prawa własności nastąpiło w dniu 1 lipca 2014 r. Apator SA posiada obecnie 100% udziałów w spółce Apator Rector sp. z o. o.

Nabycie powyższych udziałów odbyło się na warunkach określonych w umowie inwestycyjnej z dnia 30 grudnia 2010 r. pomiędzy Apator SA a dwiema osobami fizycznymi.

4) Apator GmbH – podwyższenie kapitału:

W dniu 31 stycznia 2014 r. podwyższony został kapitał zakładowy w spółce zależnej Apator GmbH (Niemcy) z 50 tys. euro do 70 tys. euro.

5) FAP Pafal SA - obniżenie kapitału, restrukturyzacja spółki:

W dniu 12 lutego 2014 roku Apator SA sprzedał spółce FAP Pafal SA 111 tys. jej akcji za 2.997 tys. zł. Koszt nabycia tych akcji wyniósł 2.897 tys. zł. Akcje te, wraz z pozostałymi, skupionymi przez spółkę w 2013 r., zostały umorzone w czwartym kwartale 2014 r.

Trwa proces restrukturyzacji spółki FAP Pafal SA, w ramach którego produkcja elektronicznych liczników energii elektrycznej przenoszona jest do Apator SA, zlokalizowanego na terenie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Działalność FAP Pafal SA od II kwartału 2015 r. skupiona zostanie wokół produkcji liczników indukcyjnych oraz działalności związanej ze świadczeniem usług „okołolicznikowych”.

6) Zmiany po okresie sprawozdawczym:

- a) w skonsolidowanych rocznych wynikach grupy Apator za rok 2014 (i porównawczo za 2013 r.) nastąpiła zmiana w klasyfikacji linii biznesowych do segmentów grupy Apator: linia ICT została przeniesiona z segmentu pomiarowego do segmentu automatyzacji sieci;
- b) w dniu 26 lutego 2015 r. spółka zależna Apator Metrix SA zawarła z National Industry Group Ltd. umowę nabycia 50% udziałów George Wilson Industries Ltd. (GWi) za cenę 5,4 mln GBP (30,6 mln zł); tym samym spółka Apator Metrix SA stała się właścicielem 100% udziałów w spółce GWi;
- c) w dniu 1 kwietnia 2015 r. spółka zależna Apator Powogaz SA nabyła za kwotę 25,5 mln zł (6,2 mln EUR) 100% udziałów w duńskiej spółce Miitors ApS. Całkowita cena na poziomie wartości przedsiębiorstwa wyniosła 28,8 mln zł (tj. 7 mln EUR) – różnica stanowi refinansowanie pożyczek wobec udziałowców oraz inne dostosowania ceny; spółka działa w branży pomiarowej i zajmuje się projektowaniem nowoczesnych wodomierzy ultradźwiękowych do zimnej i ciepłej wody, przetworników przepływu oraz ciepłomierzy.

3. Oświadczenie Zarządu spółki Apator SA w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Badanie skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego dokonane zostało przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych – firmę KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie na podstawie wyboru dokonanego przez Radę Nadzorczą Apator SA w dniu 12 grudnia 2013 r. Badanie to było przeprowadzone na podstawie umów z dnia 7 stycznia 2014 r. o badanie i przegląd śródrocznych i rocznych jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych na lata obrotowe 2014-2016.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 6
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Na podstawie powyższych umów za rok obrotowy 2014 wynagrodzenie podmiotu uprawnionego:

- za badanie jednostkowego sprawozdania finansowego oraz przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2014 r. wynosi 46 tys. zł netto (za I półrocze 2013 r.: 46 tys. zł);
- za badanie jednostkowego sprawozdania finansowego oraz badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2014 wynosi 83 tys. zł netto (za rok obrotowy 2013: 69 tys. zł).

Ponadto spółka Apator SA pokrywa koszty przejazdów, posiłków i zakwaterowania pracowników wykonujących zlecone prace. Za badanie i przegląd śródrocznych sprawozdań finansowych kwota ta nie może przekroczyć 9,5 tys. zł netto, a za badanie jednostkowego i skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego 15 tys. zł netto.

W 2014 r. KPMG Audyt Sp. z o. o. sp. k. nie świadczył innych usług na rzecz Apator SA. W 2013 r. koszt z tytułu dodatkowych usług wyniósł 18 tys. zł netto.

Apator SA korzysta z usług firmy KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. począwszy od badania śródrocznych sprawozdań finansowych za 2011 r.

4. Oświadczenie Zarządu spółki Apator SA w zakresie sporządzania sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu

Zarząd Apator SA w składzie:

- Andrzej Szostak – Prezes Zarządu,
- Piotr Nowak – Członek Zarządu,
- Jerzy Kuś – Członek Zarządu,

oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, firma KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., która dokonała badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego została wybrana zgodnie z przepisami prawa. Wyboru podmiotu do badania i przeglądu sprawozdań dokonała Rada Nadzorcza Apator SA w dniu 12 grudnia 2013 r. zgodnie z § 20 Statutu Apator SA tj. w sposób zapewniający jego niezależność przy realizacji powierzonych mu zadań. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych został przeprowadzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Firma KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. – wpisana do rejestru podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem KIBR 3546, a także członkowie jej Zarządu oraz biegli rewidenci wykonujący czynności rewizji finansowej na rzecz Apator SA i jednostek z nią powiązanych, spełniają warunki bezstronności i niezależności określone w art. 56 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym.

5. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

5.1. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wyniki finansowe roku 2014 i w latach następnych

Istotny wpływ na wyniki grupy Apator miało nabycie spółki Elkomtech SA w dniu 1 kwietnia 2014 r. oraz objęcie tej spółki konsolidacją od drugiego kwartału 2014 r. W 2015 r. wyniki finansowe tej spółki będą miały wpływ na wyniki finansowe grupy Apator oraz segmentu automatyzacja sieci przez cały rok.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 7
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Pozostałe pozytywne czynniki:

- dobra koniunktura gospodarcza na rynku polskim – wzrost w rynku praktycznie we wszystkich liniach biznesowych,
- poprawa rentowności w liniach opomiarowania wody i ciepła, aparatury łączeniowej a także opomiarowania gazu (w tym bardzo pozytywny wpływ konsolidacji zysku GWi UK),
- wzrost sprzedaży w linii opomiarowania energii elektrycznej.

Czynniki negatywne:

- niewykonanie planu finansowego przez linię ICT w związku z opóźnieniami w realizacji istotnych kontraktów oraz wzrostem kosztu wytworzenia oprogramowania,
- niewykonanie planu finansowego przez spółki niezaliczane do działalności podstawowej (Apator Mining – kryzys w branży górniczej, Apator Control – zakłócenia rytmu kontraktacji po zakończeniu realizacji dużego projektu dla Arcelor Mittal Poland),
- istotny spadek cen i presja na marże w liniach opomiarowania energii elektrycznej i opomiarowania gazu,
- wzrost kursu USD wpływający negatywnie na wzrost cen materiałów (elektronika i elektrotechnika) od II półrocza 2014 r.
- konflikt Rosja – Ukraina i jego wpływ na otoczenie gospodarcze w Rosji – dewaluacja rubla; spadek konkurencyjności importu widoczny przede wszystkim w linii aparatury łączeniowej.

Pozostałe istotne wydarzenia:

- przyjęcie nowej strategii na lata 2013 – 2019,
- operacjonalizacja strategii – przyjęcie inicjatyw na rok 2014 we wszystkich liniach biznesowych,
- rozpoczęcie procesu integracji biznesowej pomiędzy liniami ICT, sterowania i nadzoru oraz łączeniową,
- rozszerzenie zarządu Apator SA o Dyrektora ds. Finansowych oraz przyjęcie planu rozwoju pionu finansów w grupie Apator,
- rozwój systemów i rozwiązań inteligentnych:
 - opomiarowanie energii elektrycznej - rozwój technologii otwartych PRIME (we własnym zakresie) oraz OSGP (we współpracy z Echelon/NES). Udział w konsorcjum realizującym projekt Smart City Wrocław na rzecz Tauron Dystrybucja (łącznie z opcją dostaw ok. 350 tys. liczników smart w systemie, z czego 40% przypada do realizacji przez grupę Apator),
 - opomiarowanie gazu: dalszy rozwój gazomierzy inteligentnych przeznaczonych na rynek brytyjski – złożenie ofert na projekty pilotażowe,
- opracowanie planu rozwoju na rynku niemieckim.

5.2. Najważniejsze dokonania i niepowodzenia emitenta w roku obrotowym

Dokonania:

1. Dobre wyniki finansowe grupy Apator w 2014 r.:

Grupa Apator uzyskała dobre wyniki finansowe i zrealizowała prognozę wyników finansowych. Główną dźwignią wzrostu sprzedaży grupy Apator była konsolidacja wyników spółki Apator Elkomtech SA od II kwartału 2014 r. oraz wzrosty w liniach opomiarowania: wody i ciepła, gazu oraz energii elektrycznej. Zakończony duży kontrakt na dostawę gazomierzy do Danii/Holandii został w znacznym stopniu zastąpiony wysoką sprzedażą do Secure (do Indii z przeznaczeniem na Wielką Brytanię). Trudna sytuacja na rynku rosyjskim nie wpłynęła negatywnie na

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 8
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

wyniki grupy Apator. Pozytywny wpływ na wzrost wyniku netto miała istotna poprawa wyników spółki współkontrolowanej GWi (remonty gazomierzy w Wielkiej Brytanii).

Grupa posiada na koniec 2014 r. wysoki stan środków pieniężnych: 62.102 tys. zł (wzrost o 240% r/r), pomimo zaciągniętego kredytu długoterminowego. Sytuacja finansowa grupy jest stabilna. Grupa terminowo spłaca zobowiązania, realizuje zaplanowane inwestycje, a Zarząd podmiotu dominującego zaproponował wyższą niż rok wcześniej dywidendę w wysokości 0,80 zł brutto na akcję.

2. Opracowanie strategii rozwoju na lata 2014 – 2019 oraz poziom realizacji w 2014 r.

Cele strategiczne 2014 – 2019	Realizacja 2014 rok
Zmiana modelu biznesowego	- Podział na segmenty: pomiarowy oraz automatyzacja sieci - Rozszerzenie segmentu automatyzacji sieci o systemy sterowania i nadzoru - przejęcie spółki Elkomtech - Równoważenie modelu biznesowego
Docelowy poziom przychodów powyżej PLN 1,5 mld (średnioroczny wzrost 15,1%)	Przychody: PLN 725 m wzrost o 6%
Średnioroczna stopa wzrostu EBITDA w przedziale 10% – 15%	EBITDA: PLN 131 m, wzrost o 23%
Ponad 60% przychodów z rynków zagranicznych	Udział eksportu: 45% - brak zagrożenia celu pomimo trudnej sytuacji w Rosji
50% EBITDA z sektora dystrybucji energii elektrycznej	36% EBITDA z sektora dystrybucji energii elektrycznej

5.2.1. Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego

W 2014 r., przy niewielkiej poprawie koniunktury w gospodarce europejskiej, w Polsce odnotowano umiarkowane, wyższe niż w dwóch poprzednich latach, tempo wzrostu gospodarczego. Głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy, zarówno konsumpcyjny, jak i inwestycyjny. Według wstępnego szacunku, produkt krajowy brutto w 2014 r. zwiększył się realnie o 3,3% w skali roku wobec wzrostu o 1,7% w 2013 r. Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 3,2% (w 2013 r. notowano wzrost o 1,8%). W 2014 r. w porównaniu z 2013 r. notowano wzrost produkcji w zakresie dóbr inwestycyjnych o 7,4%, konsumpcyjnych trwałych o 5,7%. Zmniejszyła się natomiast sprzedaż dóbr związanych z energią o 3,7%. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana przez przedsiębiorstwa zajmujące się głównie budową budynków w 2014 r. była o 4% niższa niż w poprzednim roku. Spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku wyniósł 1,5% (wobec 1,3% w 2013 r.). Ceny obniżyły się głównie w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 4,7%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 1,6%).

5.2.2. Branże, w których działa grupa Apator

Segment pomiarowy – linia opomiarowania energii elektrycznej:

Produkcja sprzedana liczników energii w 2014 roku wzrosła o około 16% (GUS). Spółka Apator SA wraz z Pafal SA (linia liczniki energii elektrycznej) w dużym stopniu partycypowała w tym wzroście. Wzrost dotyczył przede wszystkim rynku liczników komunalnych bez komunikacji i wynika on głównie z wolnego tempa rozwoju liczników inteligentnych (nadal brak specyfikacji technicznej dla Polski). Kontynuowane są niewielkie przetargi na liczniki smart i infrastrukturę AMI

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 9
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ogłoszone lub rozstrzygnięte na początku 2014 roku: w Energa (III etap wdrożenia), w Tauron Dystrybucja (projekt Smart City Wrocław), w PGE Dystrybucja (dostawy inteligentnych liczników i koncentratorów w oddziale Łódź Miasto i w oddziale Białystok) oraz w Enea, w której trwały konsultacje techniczne. W związku z „łączonym” przetargiem na liczniki bilansujące wzrosły nieco ryzyka związane z uzyskaniem zamówień (pierwszy zamawiający). Nadal brak jest oficjalnego ogłoszenia opracowanej już specyfikacji technicznej dla liczników inteligentnych typu smart. W Polsce brakuje także zatwierdzonego oficjalnego harmonogramu wdrożeń systemów AMI i liczników inteligentnych, co z kolei zakłóca priorytety R&D i budzi dodatkową niepewność wśród potencjalnych dostawców. Prezes URE zawiesił stanowisko dotyczące finansowania infrastruktury AMI. Ponadto na rynku polskim pojawili się w 2014 roku nowi konkurenci w segmencie „budżetowych” liczników komunalnych.

W 2014 r. nastąpiło wyraźne ożywienie rynku liczników smart na rynku wysokorozwiniętych krajów europejskich. Duże przetargi wdrożeniowe zostały ogłoszone w takich krajach jak Holandia, Dania, Norwegia, Grecja, Belgia. W Wielkiej Brytanii ruszyły przetargi organizowane przez największych sprzedawców energii na dostawy liczników smart zgodnych z krajową specyfikacją techniczną SMETS2. Skala planowanych wdrożeń sięga milionów sztuk rocznie, ale termin zakończenia projektu wdrożeniowego ma być ponownie przesunięty. Do wielkoskalowego wdrożenia liczników smart przygotowują się także Niemcy. Europejskie prognozy rynku liczników smart są bardzo dobre, jednak znaczące wzrosty zamówień są przewidywane dopiero około 2016 – 2019. Szacowany wzrost rynku europejskiego na liczniki smart w tym okresie może osiągnąć nawet kilkadziesiąt procent rocznie, jednak odbędzie się to przede wszystkim w krajach wysokorozwiniętych należących do UE. Niektórzy europejscy producenci liczników otwierają nowe zakłady produkcyjne we Francji i Wielkiej Brytanii. Grupa Apator bierze udział w konsultacjach dotyczących wielu projektów związanych z realizacją idei smart grids i smart metering w Polsce i poza nią. Przykładem organizacji, których celem jest przyspieszenie prac nad wdrożeniem sieci Smart Grids w Polsce jest: Konsorcjum Smart Power Grids Polska oraz Sekcja Inteligentne Sieci Energetyczne przy Krajowej Izbie Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji. Ministerstwo Gospodarki przyjęło dokument „Lista Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, stanowiący Project pipeline dla sektora energetyki w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. W programie tym uwzględniono także projekty wdrożeniowe liczników smart i inwestycje w inteligentną energetykę.

Na początku 2014 roku Apator przystąpił do międzynarodowej organizacji ESMIG (European Smart Metering Industry Group) z siedzibą w Brukseli, która ma istotny wpływ na kształtowanie europejskich standardów Smart Metering i Smart Grids. Brak standaryzacji jest główną przeszkodą rozwoju europejskich rynków smart metering i smart grids.

W 2014 roku Apator został członkiem organizacji OSGP Alliance oraz został przyjęty w poczet członków organizacji G3-PLC Alliance. Uwzględniając fakt, że Apator był już wcześniej członkiem PRIME Alliance Apator stał się członkiem trzech z czterech dominujących organizacji, w których kształtowane są najnowsze otwarte standardy komunikacyjne wykorzystujące sieć energetyczną jako medium transmisyjne (PLC). Apator zamierza rozwijać wyroby zgodne z tymi standardami i promować je zarówno w kraju jak i zagranicą.

Pierwsze liczniki zgodne z otwartym standardem OSGP są dostarczane przez Apator już w I kwartale 2015 roku (Smart City Wrocław). Przystąpienie do OSGP Alliance oraz G3-PLC Alliance są kolejnymi krokami w kierunku realizacji zamierzeń strategicznych i budowania pozycji grupy Apator jako dostawcy inteligentnych systemów i urządzeń pomiarowych.

Segment pomiarowy - linia opomiarowania gazu:

Dla linii opomiarowania gazu rynek polski jest ważnym rynkiem zbytu o przewidywalnym i stabilnym potencjale ilościowym. W kraju grupa Apator posiada ugruntowaną pozycję lidera lub drugiej firmy na rynku, zależnie od roku. Grupa Apator ma silną markę wyrobów i relacje handlowe z klientami. Produkcja sprzedana gazomierzy w Polsce w 2014 r. nieznacznie wzrosła o około 3%.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 10
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

W listopadzie 2014 odbył się pierwszy centralny przetarg PGNiG po konsolidacji spółek dystrybucyjnych na rok 2015. Zamiast sześciu dużych przetargów odbył się jeden przetarg, który obejmował ilość gazomierzy występujących wcześniej we wszystkich przetargach łącznie. Z przetargu wyłączono jedynie byłą Pomorską Spółkę Gazownictwa w Gdańsku (wcześniejsza umowa obejmowała również dostawy do końca 2015r.). W wyniku tak przeprowadzonego przetargu nastąpił znaczny spadek cen. Apator Metrix złożył najkorzystniejszą ofertę w większości zadań, oferując m.in. tańszy w produkcji gazomierz G4 i uzyskując ok. 70% ilości dostaw.

Następny centralny przetarg PGNiG odbędzie się w drugiej połowie roku i będzie obejmował dostawy na rok 2016.

W Rosji instalacja gazomierzy rozpoczęła się stosunkowo niedawno (od lat 80-tych). W kraju tym ze względu na rosnące ceny gazu rośnie zarówno świadomość, jak i chęć opomiarowania zużycia gazu. Ponadto obserwowany jest rosnący popyt na gazomierze, szczególnie gazomierze z kompensacją temperatury w Gruzji, Kazachstanie, Mołdawii, na Ukrainie). Zagrożeniem na rynkach wschodnich jest jednak przede wszystkim niestabilna sytuacja polityczna. Dodatkowo, zwłaszcza na Ukrainie i w Rosji problemem stają się spadające ceny na produkty, na skutek słabnącego kursu hrywny i rubla, zwłaszcza w stosunku do dolara, ale także euro.

W krajach Unii Europejskiej, coraz bardziej daje się zaobserwować rosnące zainteresowanie tzw. gazomierzami inteligentnymi (smart gas meters). Są to wyroby wysokiej jakości, zaawansowane technologicznie oraz innowacyjne. W niektórych krajach proces wymiany gazomierzy tradycyjnych na inteligentne już się rozpoczął (Holandia, Wielka Brytania, Francja, wkrótce także Włochy) i należy się spodziewać, że w przyszłości to on będzie generował najistotniejszy popyt na gazomierze. Ponadto w ostatnim okresie pojawiły się także pierwsze duże przetargi łączone na inteligentne gazomierze i liczniki energii elektrycznej. Oznacza to że w najbliższym okresie zapotrzebowanie na gazomierze inteligentne w Europie będzie rosło w tempie dwucyfrowym. Apator rozwija produkty na wybrane rynki, które spełniają wymagania tego nowo kształtującego się rynku. Należy też mieć na uwadze, iż w chwili obecnej nie zanoszą się aby w dającym się przewidzieć okresie czasu dało się całkowicie zastąpić tradycyjne, najtańsze, najtrwalsze i dobrze sprawdzone gazomierze mechaniczne.

Segment pomiarowy - linia opomiarowania wody i ciepła:

W sektorze wodomierzy w 2014 roku nastąpił wzrost o około 10% pod względem wolumenu urządzeń pomiarowych do przepływu wody. W Polsce około ¼ nowych wodomierzy posiada moduł komunikacyjny do zdalnego odczytu i można je zakwalifikować do kategorii liczników „smart”. Przewidywany jest dalszy wzrost nasycenia urządzeniami z teletransmisją. W wyniku działań marketingowych zmierzających do dywersyfikacji oferty i zwiększenia obecności dedykowanych marek zarówno dla budżetowych jak i bardziej wymagających jakościowo segmentów rynku udało się znacząco zwiększyć udział w krajowym rynku firmy Apator Powogaz.

Z działań przewidywanych na 2015 rok zmierzających do zwiększenia konkurencyjności warto wymienić między innymi: polityka cenowa, zwiększenie konkurencyjności systemów radiowych poprzez poprawę funkcjonalności systemu oraz wdrożenie systemu zdalnego kształcenia klientów e-learning.

Najbardziej atrakcyjnymi rynkami europejskimi pozostają Rosja i Niemcy, choć w przypadku Rosji duże znaczenie będzie miał rozwój sytuacji geopolitycznej wpływającej także na finanse (m.in. kurs rubla, inflacja). Na rynku rosyjskim odnotowano silną presję cenową w dużym stopniu związaną z niekorzystnymi zmianami kursu rubla. Poza Europą zwiększony popyt jest spodziewany ze strony krajów afrykańskich, które mają coraz szerszy dostęp do programów pomocowych między innymi z UE i Banku Światowego przeznaczonych na poszerzenie dostępu do wody pitnej.

Sektor ciepłowniczy zarówno w Polsce jak i w Europie charakteryzuje się niską dynamiką wzrostu 0-2% rocznie (w niektórych latach ujemną) i bazuje głównie na wymianach legalizacyjnych urządzeń. Większe miasta w Polsce jak Warszawa, Łódź czy Katowice rozpoczęły inwestycje w „inteligentne sieci ciepłownicze” (np. Warszawa zakończyła program wymiany węzłów ciepłowniczych), co generuje dodatkowy popyt na technologie „inteligentne”, w tym

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 11
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

ciepłomierze z komunikacją. Zauważyć można, iż firmy dystrybucji energii elektrycznej zaczęły przejmować zakłady ciepłownicze dywersyfikując działalność dystrybucyjną na inne media energetyczne.

Segment automatyzacji sieci - linia ICT:

Pojęcie ICT w energetyce jest szerokie i obejmuje różnego rodzaju aplikacje od zarządzania biznesem energetycznym (IT) do aplikacji związanych z techniczną kontrolą operacji sieciowych. Polskie firmy energetyczne inwestują nie tylko w obszarach związanych z tradycyjnymi aplikacjami takimi jak Billing czy ERP, ale także w inwestycje związane z IT w obszarach obrotu, dystrybucji, zarządzania majątkiem sieciowym. W grupie Apator linia ICT obejmuje usługi paszportyzacji i zarządzania majątkiem sieciowym (ZMS) – działalność spółki zależnej Apator Rector sp. z o. o. Aplikacje i usługi związane z Zarządzaniem Majątkiem Sieciowym i paszportyzacją zostały wdrożone u większości Operatorów Sieci Dystrybucyjnych. Pozostały pojedyncze firmy energetyczne, które nie podjęły jeszcze decyzji o ich wdrożeniu. Przychody w tym segmencie w kolejnych latach związane będą przede wszystkim z aktualizacją danych i unowocześnieniem wdrożonych już systemów oraz usługami utrzymania i serwisu. Z kolei usługi związane z systemem Nadzoru, Akwizycji i Sterowania Sieci (SCADA), skupione są w linii sterowania i nadzoru. W grupie Apator trwają prace w nad integracją ZMS/SCADA.

Segment automatyzacji sieci – linia sterowania i nadzoru:

Światowy sektor automatyzacji sieci energetycznych rósł w 2014 roku w tempie około 19% osiągając poziom 7 mld USD (źródło – Navigant Research). W najbliższych pięciu latach wydatki na infrastrukturę energetyczną największych operatorów sieci dystrybucyjnych wraz z PSE mogą przekroczyć 42 mld zł. Ministerstwo Gospodarki przyjęło dokument Lista Projektów Strategicznych (*Project pipeline*) dla infrastruktury energetycznej, który uwzględni dofinansowanie tych projektów ze środków UE (Infrastruktura i Środowisko).

Centralizacja systemów nadzoru i sterowania, które obecnie są rozproszone w rejonach dystrybucji, jest jednym z ważniejszych zadań postawionych przed firmami energetycznymi i stwarza perspektywy rozwoju dla tej linii.

Silny impuls rozwoju rynku w 2015 roku i kilku następnych latach da także zmiana modelu rozliczania uzasadnionych kosztów inwestycji sieciowych przewidywana do wprowadzenia przez Urząd Regulacji Energetyki już w 2016 roku. Nowa metoda rozliczania przedsięwzięć sieciowych będzie bazowała na bezpośredniej ocenie wskaźników jakościowych dostarczanej energii elektrycznej dla końcowych odbiorców. Wskaźniki te nie były do tej pory szczegółowo monitorowane. Zaistniała więc potrzeba zainstalowania odpowiednich urządzeń technicznych (liczniki energii w stacjach zasilających, rejestratory jakości energii i systemy klasy HES/MDM oraz SCADA do pozyskiwania i analizy danych pomiarowych). Pierwsze przetargi na tego typu urządzenia pojawiły się już pod koniec 2014 roku a kolejne spodziewane są w 2015 i 2016 roku. Oferta Grupy Apator, między innymi dzięki integracji z Apator Elkomtech SA jest obecnie dopasowywana do zaspokojenia zapotrzebowania tego nowo tworzącego się rynku urządzeń i systemów dla inteligentnych sieci elektroenergetycznych.

Projekty prowadzone w segmencie automatyzacji sieci w 2014 r. obejmowały przede wszystkim:

- przygotowanie do wdrożenia standardu wymagań bezpieczeństwa teleinformatycznego dla obiektów stacji elektroenergetycznych (pod wymagania klienta),
- wdrożenia systemu obejmującego centralny moduł zarządzania awariami pilotażowy projekt łączący funkcjonalności zarządzania majątkiem sieciowym z systemem nadzoru SCADA poszerzonym aż do poziomu niskich napięć (pilotaż Smart Grid),
- rozwój i wdrożenie najnowszej wersji systemu WindEx (CIM),
- budowie synergii i interfejsów technicznych pomiędzy systemami zarządzania majątkiem sieciowym (Apator Rector) i systemami zdalnego nadzoru (SCADA),

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 12
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

- nowe wdrożenia aplikacji do zautomatyzowanego zarządzania awariami oraz aplikacji cyfrowych ułatwiających pracę ekip naprawczych w terenie i dyspozytorów ruchu (wpływ na skrócenie czasu przerw w dostawach energii).

W planach grupy Apator na 2015 rok jest rozwój systemów, aplikacji i urządzeń zgodnych z potrzebami polskich dystrybutorów energii elektrycznej w tym między innymi:

- aplikacje do prognozowania, grafikowania, bilansowania energii pozwalające na prognozowanie zapotrzebowania na energię, ułatwiające planowanie wywarzania energii przez wytwórców dużych i w dalszej kolejności prosumentów, kontrola realizacji dostaw energii a także rozwój technologii automatycznego samodzielnego przywracania zasilania po awarii (w pewnym możliwym do realizacji zakresie). Zastosowanie otwartych interfejsów i protokołów do systemów innych producentów;
- rozwój aplikacji mobilnych dla ekip technicznych energetyki ułatwiających i przyspieszających usuwanie awarii (w tym wykorzystujących nawigację GPS do lokalizacji zasobów sieciowych, dostęp do map sieci przez Google Maps, zastosowanie tabletów przez ekipy terenowe z uwzględnieniem bezpieczeństwa danych).
- zaprojektowanie i przygotowanie systemu SCADA kolejnej generacji współpracujących z systemami klasy DMS.

Integracja olbrzymiej liczby danych pochodzących z systemów inteligentnego opomiarowania z informacjami o sieci i kliencie stanowi ogromny potencjał do rozwoju systemów analitycznych w energetyce. Budowa interfejsów pomiędzy SCADA, MDM, systemami Zarządzania Majątkiem Sieciowym i innymi systemami biznesowymi OSD (integracja systemów technicznych z biznesowymi – IT/OT) stwarza duży impuls rozwojowy.

Na początku 2015 roku ustawę o odnawialnych źródłach energii i skierowano go do Senatu. Przewidywany jest znaczący wzrost zainteresowania prywatnych inwestorów instalacjami odnawialnych źródeł energii na budynkach (np. fotowoltaika) ponieważ przewidywane dofinansowanie energii generowanej z instalacji do 10 kW będzie znaczące, co sprawi, że okres zwrotu z inwestycji może się skrócić do kilku lat. Przewidywany dynamiczny wzrost segmentu OZE (prosumenci) spowoduje nie tylko wzrost popytu na urządzenia pomiarowe ale także wymusi inwestycje w automatyzację sieci. Systemy sterowania i nadzoru klasy SCADA oraz inteligentne elektroniczne urządzenia z nimi współpracujące staną się niezbędne w celu zapanowania nad coraz liczniejszymi niestabilnie pracującymi źródłami energii odnawialnej. Co więcej, pełna kontrola nad przepływem energii będzie musiała być uzyskana nie tylko na poziomie najwyższych i wysokich napięć ale także w miejscach w których będą przyłączane nowe niestabilnie pracujące źródła energii odnawialnej OZE, czyli na poziomach średnich i niskich napięć. Inteligentne urządzenia elektroniczne (IED) i zabezpieczenia cyfrowe współpracujące z systemami zdalnego sterowania i nadzoru sieci elektroenergetycznej (SCADA), których producentem jest między nimi Apator Elkomtech SA, staną się koniecznym standardowym narzędziem technicznym umożliwiającym niezakłóconą pracę sieci.

Segment automatyzacji sieci - linia aparatury łączeniowej:

Sprzedaż w krajowej linii aparatury łączeniowej skorelowana jest z liczbą wydanych pozwoleń na budowę. Popyt na rozłączniki i łączniki stosowane w przyłączach elektrycznych, podstacjach i rozdzielniach generowany jest w dużym stopniu przez liczbę oddawanych budynków i mieszkań. Ilość pozwoleń na budowę wzrosła w 2014 roku o około 13% r/r, zwiastując stopniowy wzrost rynku. Wspomnieć należy, że Rząd przyjął w sierpniu 2014 r. projekt nowelizacji prawa budowlanego, który upraszcza i skraca proces inwestycyjny, co może pozytywnie wpłynąć na rynek.

Pewien wpływ na przychody w linii łączeniowej ma także kondycja przemysłu. Produkcja sprzedana przemysłu w 2014 r. była wyższa o 3,2% niż rok wcześniej (GUS).

W zakresie aparatury łączeniowej Apator był w 2014 r. przede wszystkim dostawcą urządzeń do złożonych systemów bezpiecznego rozdziału energii elektrycznej i współpracuje przede wszystkim z klientami biznesowymi (B2B).

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 13
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Największą grupą klientów aparatury łączeniowej stanowią firmy elektromontażowe i elektroinstalacyjne (integratorzy). Największy wpływ na wyniki tego sektora mają inwestycje infrastrukturalne takie, jak nowe i modernizowane obiekty przemysłowe, budynki użyteczności publicznej, stadiony, osiedla mieszkaniowe, główne punkty zasilania (GPZ), nowe i modernizowane sieci elektroenergetyczne, budynki biurowe, obiekty targowe, hotele itp. Firmy te prowadzą działalność integratorską w zakresie budowy sieci oraz złożonych urządzeń elektroenergetycznych takich jak podstacje czy rozdzielnice. Wielkość tego segmentu rynku można ocenić na około 2 mld zł rocznie (za czasopismem Elektrosystemy - maj 2014). Największy udział w rynku integratorów (firmy elektroinstalacyjne i elektrobudowy) mają duże giełdowe firmy z którymi grupa Apator współpracuje od wielu lat (np. ZPUE, Elektrobudowa, Eelektromontaże i inne).

Istotną grupą klientów dla linii aparatury łączeniowej są duże hurtownie elektryczne. W 2014 r. rosły zobowiązania tych podmiotów i miała miejsce ostra wojna cenowa, co przełożyło się na spore problemy z płynnością finansową. W porównaniu jednak z 2013 rokiem, który był dla sektora dystrybucji rokiem spadków (-4%), rok 2014 przyniósł spore ożywienie w sektorze dystrybucji towarów i artykułów elektrycznych. Wstępna ocena sprzedaży na rynku hurtowym wskazuje na około 10% zwiększenie sprzedaży sektora w roku 2014 w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Nowym graczem na rynku hurtowym jest sieć hurtowni Elektro Omega która zrzesza ponad 30 członków (osobnych hurtowni do tej pory niezrzeszonych). Dynamicznie rozwijała się sprzedaż internetowa. Coraz większą popularność zdobywa uniwersalny system klasyfikacji wyrobów elektrotechnicznych ETIM (udziałowcami ETIM Polska oferującej rozwiązanie jest 12 dystrybutorów elektrotechniki reprezentujących 3/4 rynku).

Działalność nie zaliczana do podstawowej (pozostała) - linia aparatury górniczej:

Dane GUS za 2014 rok wskazują na około 4% spadek przychodów górnictwa w Polsce w 2014 roku (kolejny rok z rzędu). Największym problemem, z jakim zmagало się polskie górnictwo był rosnący import taniego węgla ze wschodu i spadająca efektywność wydobywania: spadające ceny na rynkach światowych oraz rosnące koszty wydobywania w państwowych podmiotach sektora. Spadek przychodów z przełożył się słaby wynik finansowy branży i brak płynności finansowej kopalń, który rzutował na malejące zamówienia maszyn górniczych.

Coraz gorsze wyniki finansowe kopalni (rosnące straty) przełożyły się na ogłoszenie sytuacji strajkowej w końcówce roku. Kryzys został zażegnany na początku 2015 roku podpisaniem porozumienia rządowego dotyczącego restrukturyzacji kopalń, które zakłada w przyszłości między innymi konsolidację kopalń z sektorem dystrybucji energii elektrycznej i wzrost siły rynkowej sektora energetycznego względem dostawców technologii i urządzeń dla górnictwa.

Działalność nie zaliczana do podstawowej (pozostała) - linia aparatury sterowniczej:

Dwa główne sektory tej linii to automatyka przemysłowa, w tym napędy i aplikacje oraz rozdzielcza aparatura dla przemysłu. Zgodnie z wstępnymi danymi GUS produkcja sprzedana przemysłu była w 2014 roku o 3,2% wyższa niż w roku poprzednim. Podsektor aparatury napędowej odnotował wzrost o około 1,5% (Polska) - znacznie mniejszy niż w ubiegłym roku i mniejszy od oczekiwanego przez branżę. Dla podsektora automatyki przemysłowej wzrost w 2014 roku był nieco mniejszy od oczekiwanego 12%. Przychody jednostkowe firm instalacyjnych w 2014 roku były o 11% wyższe niż w roku 2013 przekraczając poziom 2 mld zł. Perspektywy rozwoju przemysłu w Polsce są dobre, ale zależą w dużym stopniu od rozwoju sytuacji geopolitycznej.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 14
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

5.2.3. Analiza i struktura sprzedaży

Przy analizie wyników finansowych za 2014 rok w odniesieniu do 2013 roku należy uwzględnić działalność spółki Newind sp. z o. o. w grupie Apator do dnia jej sprzedaży, czyli do 31 maja 2013 r. Dla celów porównawczych prezentowane są wyniki za 2013 r. w ujęciu raportowanym i skorygowanym o Newind sp. z o. o.

Grupa Apator prowadzi głównie sprzedaż swoich produktów do odbiorców instytucjonalnych oraz przemysłu. W zależności od segmentu i linii biznesowej występuje różne uzależnienie od odbiorców:

- segment automatyzacji sieci:
 - linia aparatury łączeniowej – największą grupą klientów są tutaj hurtownie elektryczne; ich rozproszenie powoduje, iż nie występuje nadmierne uzależnienie od wąskiej grupy odbiorców;
 - linia systemy sterowania i nadzoru – przychody ze sprzedaży uzależnione są w dużej mierze od operatorów systemów dystrybucyjnych (zakłady energetyczne), które realizują zamówienia na zasadzie przetargów - istnieje tu uzależnienie od wygrania przetargu;
 - linia ICT – uzależnienie od odbiorców w tej linii jest podobne jak w linii opomiarowania energii elektrycznej – linia rozwija się w branży informatycznej, a jej klientami są przedsiębiorstwa z sektora Utilities, głównie zakłady energetyczne, które także w tym zakresie realizują zamówienia na zasadzie przetargów.
- segment pomiarowy:
 - linia opomiarowania energii elektrycznej – przychody z tytułu zarówno elektronicznych jak i indukcyjnych liczników są uzależnione od operatorów systemów dystrybucyjnych (zakłady energetyczne), które realizują zamówienia na zasadzie przetargów - istnieje tu uzależnienie od wygrania przetargu;
 - linia opomiarowania wody i ciepła – ze względu na licznych klientów (wodociągi, przedsiębiorstwa energii cieplnej, spółdzielnie mieszkaniowe, budownictwo, przemysł) nie występuje duże uzależnienie od klientów w kraju; jednakże linia realizując znaczną sprzedaż do Rosji i na Ukrainę (poprzez spółki grupy) uzależniona jest od sytuacji polityczno-ekonomicznej tych krajów i od odbiorców;
 - linia opomiarowania gazu – po konsolidacji spółek gazowniczych od 2013 r. w Polsce występuje jeden odbiorca w tej linii – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA; linia ta większość swojej sprzedaży kieruje na rynki zagraniczne, na których występuje mniejsze uzależnienie od operatorów tych krajów.
- pozostała działalność:
 - linia aparatury sterowniczej – nie występuje nadmierne uzależnienie od odbiorców;
 - linia aparatury górniczej – ze względu na specyficzny charakter produktów wykorzystywanych w kopalniach występuje tu uzależnienie od przetargów ogłaszanych przez spółki węglowe oraz od bieżących zamówień producentów maszyn górniczych;

Żaden odbiorca w 2014 r. nie przekroczył wartości 10% przychodów ze sprzedaży ogółem grupy Apator.

W 2014 r. skonsolidowane przychody ze sprzedaży ukształtowały się na poziomie 724.994 tys. zł. W odniesieniu do:

- raportowanych przychodów za 2013 r. są wyższe o 41.994 tys. zł (o 6,15%),
- skorygowanych przychodów za 2013 r. są znacząco wyższe – wzrost o 65.495 tys. zł (o 9,93%).

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 15
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Powyższe wzrosty przychodów zostały uzyskane głównie w wyniku wyższej sprzedaży w kraju.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę sprzedaży według grup asortymentowych z podziałem na kraj i eksport (rok 2013 skorygowany bez Newind sp. z o.o.). W skonsolidowanych rocznych wynikach grupy Apator za rok 2014 (i porównawczo za 2013 r.) nastąpiła zmiana w klasyfikacji linii biznesowych do segmentów grupy Apator: linia ICT została przeniesiona z segmentu pomiarowego do segmentu automatyzacji sieci.

Wyszczególnienie	2014 r.	2013 r.	Zmiana	Dynamika r/r
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Segment pomiarowy	516 367	454 385	61 982	113,64%
<i>kraj</i>	220 931	180 385	40 546	122,48%
<i>eksport</i>	295 436	274 000	21 436	107,82%
<i>udział eksportu segmentu pomiarowego w przychodach ogółem</i>	57,21%	60,30%		
Segment automatyzacji sieci	139 245	114 207	25 038	121,92%
<i>kraj</i>	111 256	78 765	32 491	141,25%
<i>eksport</i>	27 989	35 442	-7 453	78,97%
<i>udział eksportu automatyzacji sieci w przychodach ogółem</i>	20,10%	31,03%		
Pozostała działalność	69 382	90 907	-21 525	76,32%
<i>kraj</i>	68 137	89 726	-21 589	75,94%
<i>eksport</i>	1 245	1 181	64	105,42%
<i>udział eksportu pozostałej działalności w przychodach ogółem</i>	1,79%	1,30%		
Przychody ogółem	724 994	659 499	65 495	109,93%
<i>kraj</i>	400 324	348 876	51 448	114,75%
<i>eksport</i>	324 670	310 623	14 047	104,52%
<i>udział eksportu ogółem w przychodach ogółem</i>	44,78%	47,10%		

W strukturze asortymentowej grupy Apator dominuje segment pomiarowy, którego udział w 2014 r. wynosił 71,22% (w 2013 r.: 68,90%). Przychody w poszczególnych segmentach ukształtowały się następująco:

- 1) Pomiarowy: 516.367 tys. zł. Wzrost o 13,64% r/r, uzyskany głównie w linii opomiarowania energii elektrycznej na skutek realizacji dużych kontraktów w kraju (głównie dla PGE i Tauron) oraz na rynkach zagranicznych: Marko i Austria (liczniki indukcyjne), Niemcy (liczniki elektroniczne).
- 2) Automatyzacja sieci: 139.245 tys. zł, wzrost o 21,92% r/r. Segment ten uzyskał znaczny wzrost przychodów ze sprzedaży r/r na skutek konsolidacji od II kwartału 2014 r. wyników spółki Apator Elkomtech SA. Z kolei dwie linie: aparatury łączeniowej oraz ICT uzyskały niższe przychody niż rok wcześniej:
 - a. spadek w linii aparatury łączeniowej ma źródło w niższym eksporcie w szczególności do:
 - Rosji na skutek kryzysu politycznego w tym kraju oraz braku środków pieniężnych (także w wyniku dewaluacji rubla) na realizację poważniejszych inwestycji,
 - Turcji na skutek niższego poziomu zamówień;
 - b. linia ICT odnotowała w 2014 r. opóźnienia w realizacji istotnych kontraktów długoterminowych oraz wzrost kosztu wytworzenia oprogramowania.
- 3) Pozostała działalność: 69.382 tys. zł, Spadek o 23,68% r/r spowodowany niższą sprzedażą w linii sterowniczej i górniczej. Linia sterownicza odnotowała zmniejszenie sprzedaży na skutek zakłócenia rytmu bieżącej kontraktacji po zakończeniu realizacji dużego projektu dla ArcelorMittal Poland. Natomiast linia górnicza odczuwa zastój w branży.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 16
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

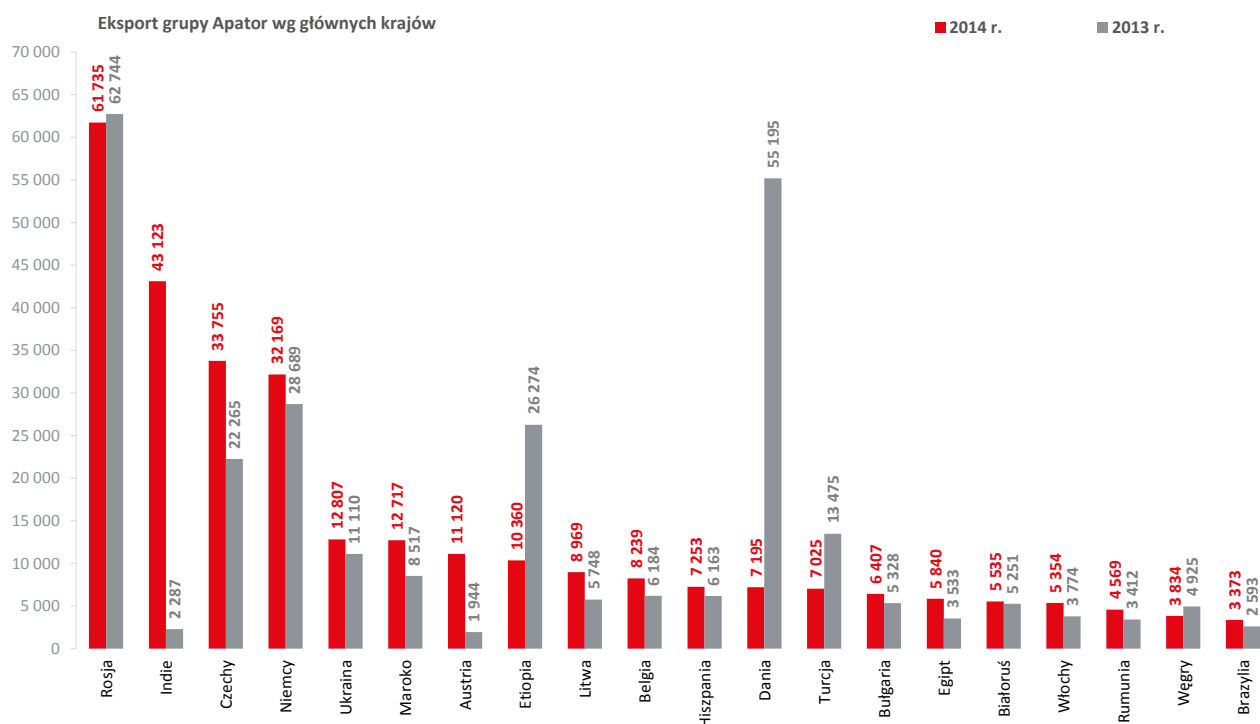
W ujęciu geograficznym grupa Apator uzyskała wyższą raportowaną sprzedaż na rynku krajowym o 27.947 tys. zł (o 7,51%) oraz skorygowaną o 51.448 tys. zł (o 14,75%). Wpływ na to miała głównie konsolidacja Apator Elkomtech SA (spółka ta realizuje wyłącznie sprzedaż krajową), wyższa sprzedaż w kraju w linii opomiarowanie energii elektrycznej oraz w linii opomiarowania wody i ciepła.

Sprzedaż na rynkach zagranicznych, pomimo kryzysu w Rosji i na Ukrainie, wzrosła, o 14.047 tys. zł (4,52%), w tym nastąpił:

- wzrost sprzedaży do krajów poza Unią Europejską o 22.054 tys. zł (o 14,24%) r/r – w linii opomiarowanie gazu do Indii (z przeznaczeniem na rynek brytyjski), w linii opomiarowania energii elektrycznej do Maroka, sprzedaż do Rosji utrzymała się prawie na poziomie 2013 roku;
- spadek sprzedaży do krajów Unii Europejskiej o 8.007 tys. zł (o 5,14%) r/r, co wynika z zakończenia kontraktu do Danii z przeznaczeniem na rynek holenderski; w pozostałych krajach Unii Europejskiej grupa Apator uzyskała wzrosty bądź utrzymała poziom sprzedaży.

W wyniku rosnącej sprzedaży krajowej nastąpił spadek udziału eksportu w przychodach w ujęciu skorygowanym z 47,10% do 44,78% r/r.

Na poniższym wykresie przedstawiono główne kraje, do których grupa Apator zrealizowała sprzedaż.



Zmiany (r/r) w głównych kierunkach eksportu dotyczą następujących krajów:

- Dania – spadek o 48.000 tys. zł – zakończenie kontraktu na dostawy gazomierzy z przeznaczeniem na rynek holenderski,
- Indie/Wielka Brytania – wzrost sprzedaży gazomierzy o 40.836 tys. zł z przeznaczeniem na rynek brytyjski,
- Czechy – wzrost sprzedaży o 11.490 tys. zł – zwiększona sprzedaż w linii opomiarowania wody i ciepła (prawny obowiązek instalacji podzielników do końca 2014 r.) oraz opomiarowania gazu,
- Turcja – spadek o 6.451 tys. zł – zmniejszona kontraktacja podzielników kosztów ogrzewania i aparatury łączeniowej,

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 17
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

- Maroko – wzrost o 4.199 tys. zł – realizacja w 2014 r. wygranego przetargu na dostawę indukcyjnych liczników energii elektrycznej,
- Austria – wzrost o 9.176 tys. zł – realizacja w 2014 r. zamówień na dostawy indukcyjnych liczników energii elektrycznej,
- Etiopia – spadek o 15.914 tys. zł – ogłaszano przetargi na mniejszą liczbę wodomierzy niż w poprzednim okresie,
- Rosja – spadek tylko o 1.009 tys. zł - wyhamowanie dynamiki wzrostu na skutek kryzysu politycznego, braku środków finansowych w systemie oraz oferowania niektórych wyrobów przez konkurencję rosyjską po niższych cenach (w wyniku dewaluacji rubla). Spadek sprzedaży miał miejsce w linii aparatury łączeniowej.

5.3. Wyniki finansowe

Na poziom wyników finansowych 2014 r. w odniesieniu do 2013 r. wpływ miały następujące czynniki:

- wzrost sprzedaży i rentowności w liniach opomiarowania wody i ciepła, opomiarowania gazu, aparatury łączeniowej (w kraju);
- rozpoczęcie od drugiego kwartału 2014 r. konsolidacji spółki Apator Elkomtech SA – zrealizowana wysoka sprzedaż i marża;
- spadek marży w linii opomiarowania energii elektrycznej przy znaczącym wzroście przychodów ze sprzedaży na skutek spadku jednostkowych cen na liczniki komunalne;
- znaczna poprawa r/r rentowności w linii opomiarowania gazu przy zbliżonym poziomie sprzedaży;
- spadek rentowności w linii ICT na skutek opóźnień w realizacji kontraktów długoterminowych oraz wzrostu kosztów wytwarzania oprogramowania;
- spadek rentowności w pozostałej działalności (linie: aparatury sterowniczej i aparatury górniczej), głównie na skutek spadku przychodów ze sprzedaży (opisane w punkcie 5.2.3);
- wzrost udziału w zyskach jednostek objętych konsolidacją metodą praw własności o 2.755 tys. zł (wpływ zysku spółki stowarzyszonej GWi w linii opomiarowania gazu);
- wzrost wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 3.598 tys. zł (głównie sprzedaż nieruchomości przez Pafal SA – linia opomiarowania energii elektrycznej).

W 2014 r. grupa Apator uzyskała następujące wyniki (rok 2013 ujmuje wpływ sprzedanej spółki Newind):

Raportowane wyniki	2014 r.	2013 r.	Dynamika r/r
	tys. zł	tys. zł	%
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	724 994	683 000	106,15%
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	507 805	482 007	105,35%
Zysk brutto na sprzedaży	217 189	200 993	108,06%
Koszty sprzedaży	34 124	35 725	95,52%
Koszty ogólnego zarządu	81 202	77 523	104,75%
Zysk na sprzedaży	101 863	87 745	116,09%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	354	-3 244	-10,91%
Udział w zyskach jednostek objętych konsolidacją metodą praw własności	4 043	1 288	313,90%
Przychody (koszty) restrukturyzacji	140	-277	-50,54%
Zysk na działalności operacyjnej	106 400	85 512	124,43%
EBITDA	130 784	106 246	123,10%
Wynik na działalności finansowej	-1 050	-3 299	31,83%

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 18
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Raportowane wyniki	2014 r.	2013 r.	Dynamika r/r
	tys. zł	tys. zł	%
Wynik przed opodatkowaniem	105 350	82 213	128,14%
Bieżący podatek dochodowy	-18 930	-16 088	117,67%
Odroczony podatek dochodowy	-1 732	1 872	-92,52%
Zysk netto	84 688	67 997	124,55%
Wskaźniki rentowności:			
Marża zysku brutto ze sprzedaży	29,96%	29,43%	
Marża zysku ze sprzedaży	14,05%	12,85%	
Marża EBITDA	18,04%	15,56%	
Marża zysku netto	11,68%	9,96%	

Grupa Apator w 2014 r. w odniesieniu do wyników za 2013 r. uzyskała wyższe wyniki finansowe na wszystkich poziomach i wyższą rentowność.

Poniższa tabela prezentuje wyniki skorygowane o wpływ spółki Newind za 2013 r.

Skorygowane wyniki	2014 r.	2013 r.	Dynamika r/r
	tys. zł	tys. zł	%
Sprzedaż ogółem	724 994	659 499	109,93%
Zysk na sprzedaży	101 863	88 805	114,70%
Zysk operacyjny	106 400	86 481	123,03%
EBITDA	130 784	107 035	122,19%
Zysk netto	84 688	69 023	122,69%
Wskaźniki rentowności:			
Marża zysku ze sprzedaży	14,05%	13,47%	
Marża EBITDA	18,04%	16,23%	
Marża zysku netto	11,68%	10,47%	

5.4. Analiza sytuacji finansowej

Grupa Apator w okresie od stycznia do grudnia 2014 r. uzyskała poziom środków pieniężnych z działalności operacyjnej przed zmianami w kapitale obrotowym w wysokości 126.223 tys. zł. Inwestycje w kapitał obrotowy spowodowały zmniejszenie powyższego poziomu środków do kwoty 93.937 tys. zł. Zmniejszenie to, o 32.286 tys. zł spowodowane było głównie poprzez wzrost należności o 26.261 tys. zł., na który zasadniczy wpływ miała konsolidacja Apator Elkomtech SA. (wzrost należności z tego tytułu o 19.425 tys. zł). Środki pieniężne z działalności inwestycyjnej wykazały ujemną wartość -132.089 tys. zł i związane były głównie z wydatkami na nabycie spółki Apator Elkomtech oraz na nabycie udziałów w Apator Rector Sp. z o. o.

Ujemne przepływy z działalności inwestycyjnej pokryte zostały w znacznym stopniu środkami z działalności finansowej 82.015 tys. zł, głównie z tytułu zaciągniętych kredytów (na sfinansowanie zakupu Apator Elkomtech SA).

Stan środków pieniężnych grupy Apator na 31 grudnia 2014 r. jest wysoki i wynosi 62.102 tys. zł. Stan ten zwiększył się o 43.863 tys. zł w stosunku do końca 2013 r. Wzrost ten wygenerowany został głównie z działalności operacyjnej poprzez osiągnięty wyższy wynik operacyjny (m.in. włączenie działalności Apator Elkomtech SA) oraz poprzez spadek

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 19
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

zaangażowania grupy w kapitał obrotowy (głównie w linii opomiarowania wody i ciepła przez zmniejszenie poziomu należności).

Przedstawione przepływy pieniężne grupy Apator świadczą o bardzo dobrej sytuacji finansowej grupy pozwalającej na inwestowanie i terminową spłatę zobowiązań.

Wskaźniki	Formuła	2014 r.	2013 r.
Dług netto (tys. zł)	kredyty i pożyczki – środki pieniężne i ekwiwalenty – udzielone pożyczki	94 498	30 061
Dług netto / EBITDA	kredyty i pożyczki – środki pieniężne i ekwiwalenty – udzielone pożyczki krótkoterminowe/EBITDA	0,72	0,28
Kapitał obrotowy (tys. zł)	(Aktywa bieżące – środki pieniężne) – (Zobowiązania krótkoterminowe – krótkoterminowe kredyty i pożyczki)	165 918	122 168

5.5. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w grupie Apator w 2014 r. wyniosło 2.303 osoby i było o 292 osoby wyższe w stosunku do 2013 r. Wzrost ten wynikał głównie z przejęcia spółki Apator Elkomtech SA. Stan zatrudnienia na koniec 2014 i 2013 r. z podziałem na poszczególne spółki przedstawia poniższa tabela.

Zatrudnienie w grupie Apator	na 31.12.2014 r.	na 31.12.2013 r.	Dynamika r/r
	osoby	osoby	%
Apator SA	544	512	106,25%
grupa Apator Powogaz	608	559	108,77%
Apator Metrix SA	297	285	104,21%
Apator Rector sp. z o. o.	179	177	101,13%
Apator Elkomtech SA	188	-	-
Pafal SA	321	349	91,98%
Apator Mining sp. z o. o.	87	99	87,88%
Apator Control sp. z o. o.	67	67	100,00%
Apator GmbH	5	2	250,00%
Podsumowanie	2 296	2 050	112,00%

5.6. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Niefinansowy majątek:

Plan inwestycyjny grupy Apator na 2015 r. dotyczy głównie nakładów na rzeczowe inwestycje związane m.in. z automatyzacją procesów produkcyjnych, nowymi technologiami i nakładami na prace rozwojowe. Są one szacowane na łącznym poziomie ok. 40,5 mln zł.

Planowane nakłady na 2015 r. obejmują głównie:

- zakupy modernizacyjno–odtworzeniowe maszyn i urządzeń we wszystkich spółkach grupy Apator pozwalające na:

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 20
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- utrzymanie i wprowadzenie nowoczesnych technologii produkcji,
- wytwarzanie zupełnie nowych produktów,
- zwiększenie zdolności wytwórczych,
- obniżanie kosztów produkcji np. przez automatyzację,
- dostosowanie do wymogów rynkowych;
- prowadzenie prac rozwojowych nad produktami oraz systemami;
- zakupy oprzyrządowania, które związane są z wdrożeniami nowych wyrobów i unowocześnianiem dotychczasowych.
- Inwestycje te są niezbędne dla zapewnienia dalszego wzrostu przychodów grupy Apator oraz zapewnienia i zwiększenia konkurencyjności na rynku. Są one także narzędziem do prowadzenia procesów restrukturyzacji i scalania procesów produkcyjnych.

Planowane przez poszczególne spółki grupy Apator nakłady inwestycyjne na 2015 r. znajdują się w ich możliwościach finansowych i nie zagrażają utrzymaniu płynności, a w szczególności w zakresie terminowego regulowania zobowiązań.

Finansowy majątek:

Spółki grupy Apator w 2015 r. dokonały następujących inwestycji w finansowy majątek:

- w dniu 26 lutego 2015 r. spółka zależna Apator Metrix SA zawarła z National Industry Group Ltd. umowę nabycia 50% udziałów George Wilson Industries Ltd. (GWi) za cenę 5,4 mln GBP (30,6 mln zł); tym samym spółka Apator Metrix SA stała się właścicielem 100% udziałów w spółce GWi;
- w dniu 1 kwietnia 2015 r. spółka zależna Apator Powogaz SA nabyła za kwotę 25,5 mln zł (6,2 mln EUR) 100% udziałów w duńskiej spółce Miitors ApS; całkowita cena na poziomie wartości przedsiębiorstwa wyniosła 28,8 mln zł (tj. 7 mln EUR) – różnica stanowi refinansowanie pożyczek wobec udziałowców oraz inne dostosowania ceny.

Nakłady na finansowy majątek, realizowane przez spółki grupy Apator, znajdują się w możliwościach finansowych tych spółek i nie zagrażają utrzymania ich płynności, a w szczególności w zakresie terminowego regulowania zobowiązań.

Podstawowym źródłem finansowania inwestycji w finansowy i niefinansowy majątek będą środki własne oraz kredyt bankowy.

5.7. Perspektywy i czynniki rozwoju działalności

Rozwój działalności grupy Apator realizowany jest zgodnie ze strategią rozwoju.

Rynek opomiarowania wody i ciepła to rynek szybko rosnący i jednocześnie rozproszony, co za tym idzie w mniejszym stopniu narażony na zjawisko spadku cen. Grupa mocno stawia na rozwój produktów na tym rynku, czego efektem już na początku 2015 roku było przejęcie duńskiej firmy Miitors. Dzięki niej grupa pozyskała technologię ultradźwiękową, która rozszerzy portfel produktów i zapewni lepszy dostęp do rynków w Europie Zachodniej, Ameryce Północnej i krajach Bliskiego Wschodu. Technologie ultradźwiękowe to bardzo innowacyjny i atrakcyjny segment tego rynku, który w przyszłości zapewni dynamiczny rozwój linii opomiarowania wody i ciepła.

Rynek opomiarowania energii elektrycznej jest bardzo wymagającym i szybko zmieniającym się pod względem technologicznym rynkiem uwarunkowanym dodatkowo czynnikami regulacyjnymi. Jednocześnie jest to rynek bardzo konkurencyjny i powoduje szybki spadek cen oraz presję na marże. Grupa blisko współpracuje z klientami, by właściwie i zgodnie z oczekiwaniem rynku rozwijać swoje systemy i produkty, nawiązuje alianse strategiczne z firmami

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 21
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

technologicznymi, by ograniczyć ryzyka operacyjne i finansowe oraz prowadzi intensywne prace związane z pozyskaniem i rozwojem wiodących technologii otwartych warunkujących rozwój w obszarze inteligentnego opomiarowania mediów. Dotyczy to zarówno linii opomiarowania energii elektrycznej, która już dysponuje inteligentnymi licznikami energii elektrycznej w standardach PRIME i OSGP, jak również linii opomiarowania gazu (inteligentne gazomierze z przeznaczeniem na rynki Europy Zachodniej). Na początku 2015 roku grupa podjęła decyzję o zwiększeniu zaangażowania na rynku brytyjskim poprzez wcześniejsze przejęcie pełnej kontroli nad George Wilson Industries Ltd. – znanej i rozpoznawalnej marki. GWi wraz z Apator Metrix zakończyła prace nad inteligentnym gazomierzem spełniającym wymagania techniczne rynku brytyjskiego i bierze udział w kilku przetargach na systemy pilotażowe. Z kolei dynamiczny rozwój inteligentnych liczników na rynku polskim wciąż się opóźnia, jednak grupa obecnie realizuje ważny kontrakt Smart City Wrocław i aktywnie uczestniczy w pozostałych przetargach związanych z licznikami typu smart.

Rynek smart grid to rynek dedykowany w szczególności dla energetyki zawodowej. To rozwiązania i systemy teleinformatyczne, urządzenia inteligentne, pozwalające na zdalne monitorowanie i zarządzanie siecią elektroenergetyczną. Włączenie Apator Elkomtech SA do grupy kapitałowej pozwoliło na połączenie unikalnych kompetencji, które rozwiną ofertę grupy w kierunku zintegrowanych rozwiązań informatycznych służących do zarządzania infrastrukturą techniczną oraz zintegrowanych systemów pomiarowo – odczytowych. Z biznesowego punktu widzenia jest to bardzo przyszłościowy i interesujący rynek. Rozwój działalności w obszarze sieci inteligentnych pozwoli na optymalne wykorzystanie zasobów i wyzwoli synergie kosztowe i sprzedażowe.

Powyższe obszary biznesowe będą się równoważyć i mieć w miarę wyrównany wkład do przychodów i wyników finansowych GK Apator, co wpłynie na bezpieczeństwo finansowe grupy.

5.7.1. Czynniki rozwoju

Wewnętrzne czynniki rozwoju:

- Konsekwentny rozwój grupy Apator w obszarze sub meteringu, meteringu i smart gridu.
- Budowa zintegrowanej oferty w zakresie systemów pomiarowo-odczytowych dla wszystkich rodzajów mediów (energia elektryczna, gaz, woda i ciepło) ze szczególnym uwzględnieniem sektora energetyki zawodowej.
- Rozwój technologii inteligentnych zapewniających efektywną i bezpieczną eksploatację majątku sieciowego (monitoring, zdalne sterowanie i nadzór).
- Rozwój technologii ultradźwiękowych w linii opomiarowania woda i ciepło.
- Intensywne własne prace rozwojowe, szczególnie w zakresie systemów pomiarowych i automatyki sieciowej.
- Doskonalenie procesów w celu uzyskania efektów organizacyjnych i synergii kosztowych, w tym procesy: finanse, marketing, informatyka, rozwój kadr, zakupy.
- Zwiększenie udziału eksportu (Europa Środkowo-Wschodnia, Unia Europejska i Rosja) - budowa pozycji wiodącego uznanego dostawcy z zauważalnym udziałem rynkowym.
- Automatyzacja produkcji gazomierzy i liczników energii elektrycznej.
- Poszukiwanie potencjalnych akwizycji.

Zewnętrzne czynniki rozwoju:

- Program wymiany tradycyjnych liczników energii elektrycznej w Polsce na inteligentne liczniki typu smart.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 22
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

- Wymiana tradycyjnych liczników na liczniki inteligentne w Europie Zachodniej (Holandia – gaz i energia elektryczna, Wielka Brytania i Irlandia – gaz i energia elektryczna, Niemcy – energia elektryczna, Włochy – gaz).
- Wzrost inwestycji w automatyzację sieci niskich napięć polskich przedsiębiorstw energetycznych w celu poprawy parametrów jakości energii i lepszej obsługi odbiorców mediów energetycznych.
- Wzrost nakładów IT w sektorze energetycznym.
- Automatyzacja sieci dystrybucyjnych zwiększająca ich elastyczność.
- Powstanie instytucji prosumenta - odbiorcy produkującego energię na własne potrzeby i na sprzedaż.
- Rozwój koncepcji inteligentnych sieci energetycznych w Europie.
- Dywersyfikacja źródeł energii i optymalizacja gospodarowania energią w Europie.

5.7.2. Czynniki ryzyka i zagrożeń

Wskazanie najistotniejszych ryzyk i zagrożeń:

1) Ryzyko nieosiągnięcia celów strategicznych na lata 2014 – 2019

Stan realizacji strategii monitorowany jest przez Zarząd i Radę Nadzorczą poprzez analizę zaawansowania krótko- i długoterminowych inicjatyw strategicznych oraz wykonanie wyników finansowych w okresach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych.

Zarząd Apator SA uważa, że zaawansowanie realizacji celów strategicznych jest prawidłowe, nie mniej jednak widzi ryzyka związane z wdrożeniem technologii związanych ze smart meteringiem, miejscem grupy Apator w łańcuchu wartości oraz przełomem technologicznym na rynkach eksportowych.

Ponadto, w związku z opóźnieniami w realizacji kontraktów długoterminowych przez Apator Rector sp. z o. o. (linia ICT) dla energetyki zawodowej oraz wzrostem kosztów wytwarzania oprogramowania, pojawiło się istotne ryzyko nieosiągnięcia zakładanych wyników finansowych w tej linii. Opóźnienia w realizacji kontraktów długoterminowych wynikają z sytuacji, iż spółka ponosi koszty bieżącej działalności, natomiast ze względu na opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów kontraktów, fakturowanie przychodów ze sprzedaży przesuwa się na późniejsze terminy. Podjęto szereg działań mających na celu niedopuszczenie do zmaterializowania się tego ryzyka. Grupa Apator wspiera działalność Apator Rector sp. z o. o., która stanowi jej istotną linię biznesową ze względu na posiadane rozwiązania produktowe, referencje i możliwości dalszego rozwoju. Apator Rector sp. z o. o. opracował plan działań naprawczych, a podmiot dominujący udziela wsparcia w celu osiągnięcia zamierzonych celów tego programu. Ponadto udziela wsparcia finansowego, niezbędnego dla utrzymania płynności finansowej.

2) Ryzyko związane z realizowanymi akwizycjami

Grupa Apator dokonuje inwestycji o charakterze strategicznym m. in. poprzez działalność akwizycyjną, przejęcia technologii, usług lub produktów. Nabywanie udziałów lub akcji innych podmiotów wiąże się z ryzykiem, iż rzeczywista sytuacja finansowa oraz perspektywy rozwojowe tych podmiotów mogą się okazać inne, niż wynikało to z ich wyceny, co bezpośrednio związane jest z ryzykiem zapłaty zbyt wysokiej ceny. Istnieje również zagrożenie niepowodzenia późniejszej integracji podmiotu z grupą kapitałową, które może nieść ryzyko utraty kluczowych pracowników w przejmowanym podmiocie, utrudniać transfer wiedzy i nie wyzwalać efektów synergii.

Ryzyko, że podjęte decyzje akwizycyjne okażą się nietrafione jest minimalizowane poprzez stosowanie najlepszych praktyk rynkowych. Grupa dokonuje dogłębnej analizy przejmowanego podmiotu, angażując do tego procesu profesjonalistów. Ponadto grupa wdraża Program Inicjatyw Strategicznych, którego celem jest integracja grupy na poziomie organizacyjnym i biznesowym.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 23
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

3) Ryzyko nietrafionych inwestycji

Opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych technologii, produktów i usług jest nieodłącznie związane z ponoszeniem ryzyk R&D. Rynek nie zawsze może przyjąć proponowane rozwiązania.

Aby zmniejszyć to ryzyko prowadzona jest bliska współpraca z klientami, na przykład w ramach branżowych warsztatów czy konsultacji technicznych. W grudniu 2014 roku zakończone zostały konsultacje techniczne wspólnej specyfikacji technicznej dla smart meteringu WST. Środowisko wytwórców oczekuje na ogłoszenie obowiązującego standardu, który zmniejszyłoby to ryzyko w zakresie pomiarów energii elektrycznej. Prowadzone są także programy próbnego pilotażu dla innowacyjnych produktów i usług w małej skali.

Ryzyka strategiczne są monitorowane zgodnie z metodologią zarządzania przez cele.

4) Ryzyko utraty płynności finansowej

W tej grupie ryzyk znajduje się zarówno ryzyko niemożności regulowania bieżących zobowiązań, jak i długoterminowej utraty płynności. Ryzyko zarządzane jest poprzez bieżącą i okresową analizę spływu należności, jak i terminowe regulowanie zobowiązań, utrzymanie odpowiednich poziomów kowenantów określonych w umowach kredytowych.

5) Ryzyko utraty należności

Ryzyko związane jest z okresowo trudniejszą sytuacją finansową podmiotów branży elektrycznej borykających się z rosnącymi zapasami i niemożnością egzekwowania należności od ich klientów końcowych.

Ryzyko jest minimalizowane poprzez zastosowanie wielopłaszczyznowego monitoringu branży jak i poszczególnych partnerów oraz wprowadzenie i utrzymanie partnerskich relacji z odbiorcami. Stosowane jest także zabezpieczanie wekslami, raportami wywiadowni gospodarczych, analizą dotychczasowych zachowań w CRM, śledzenie doniesień prasowych.

Ponadto ryzyko utraty należności związane jest z sytuacją na Ukrainie i w Rosji. Spółka i grupa Apator na bieżąco monitoruje stan należności z tych kierunków i zmniejsza ich poziom.

6) Ryzyko utraty kluczowych pracowników

Sektor zaawansowanych technologii, w którym działa spółka i grupa Apator opiera się na kompetencjach i wiedzy jej kluczowych pracowników, bez których firma nie mogłaby funkcjonować. Utrzymanie lojalności i zapobieganie ewentualnej utracie kluczowych pracowników przede wszystkim w działach R&D, sprzedaży krajowej i zagranicznej oraz działów operacyjnych jest ważnym celem zarządzania tą grupą ryzyk.

W celu minimalizacji ryzyka wdrażany jest program budowy i wzmacniania kompetencji zawodowych, podejmowane są przy tym działania budujące lojalność pracowników. Grupa współpracuje również z kluczowymi politechnikami.

7) Ryzyka walutowe

W tej grupie umieszczono ryzyka związane ze zmianą kursów wymiany zarówno po stronie eksportu jak i importu. Zarządzanie tym ryzykiem odbywa się przez ustaloną politykę zabezpieczeń, która poprzez wewnętrzne regulacje obejmuje wszystkie spółki grupy Apator: spółki muszą stosować hedging naturalny, natomiast ekspozycja walutowa jest zabezpieczana na okres kolejno następujących po sobie 24 miesięcy – w pierwszych 12 miesiącach do 80% ekspozycji, na następne 12 miesięcy do 60% ekspozycji.

Grupa Apator na dzień 31 grudnia 2014 r. posiadała kontrakty zabezpieczające na wartość 33.090 tys. EUR (forwardy) z następującymi terminami realizacji:

- w 2015 r.: 18.500 tys. EUR po średnioważonym kursie 4,35 zł,
- w 2016 r.: 14.590 tys. EUR po średnioważonym kursie 4,34 zł.

Średnioważony kurs realizacji wszystkich kontraktów w EUR na lata 2015 – 2016 wynosi 4,34 zł.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 24
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Ponadto Zarząd Apator SA zwraca uwagę, iż deprecjacja PLN względem USD zapoczątkowana w II półroczu 2014 r. ze szczególnym nasileniem na przełomie roku 2014 i 2015, wpływa negatywnie na poziom cen surowców i materiałów, a tym samym na wynik finansowy bardziej importochłonnych rodzajów działalności – w szczególności tych zaopatrujących się w komponenty elektroniczne w Azji.

8) Ryzyko zmiany stóp procentowych

Ryzyko związane jest przede wszystkim z zaciąganiem i obsługą zadłużenia, w tym szczególnie dla transakcji M&A. Obecnie ryzyko jest ważne z punktu widzenia spółki Apator SA w związku z zaciągniętym w I kwartale 2014 r. kredytem długoterminowym na zakup 100% akcji spółki Apator Elkomtech SA w wysokości 98,4 mln zł. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych powiększoną o marżę. Naliczanie odsetek i ich płatność następuje w okresach kwartalnych, a kapitału półrocznie do grudnia 2018 r.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem zmiany powyższej stopy procentowej, spółka Apator SA zawarła z bankiem transakcję zamiany stóp procentowych IRS (Interest Rate Swap), zgodnie z którą płatności odsetek obliczonych w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR 3M, będą zamieniane na płatności odsetek obliczonych w oparciu o stałą stopę procentową na następujących kwotach bazowych:

- 50% kapitału (tj. 49,2 mln zł) przy wskaźniku kwotowania IRS na poziomie 1,88%,
- 25% kapitału (tj. 24,6 mln zł) przy wskaźniku kwotowania IRS na poziomie 1,67%.

Transakcja IRS została zawarta do 31 grudnia 2018 r.

9) Ryzyka związane z osiągnięciem i utrzymaniem założonego poziomu jakości wyrobów i utrzymaniem założonego poziomu SLA dla nowych innowacyjnych wyrobów

Ta grupa ryzyk związana jest przede wszystkim z wyrobami i usługami wprowadzanymi na rynek, dla których istnieje zagrożenie wystąpienia błędów mogących powodować awarie. Ryzyka te mają także swój wymiar finansowy i reputacyjny związany z ewentualną utratą zaufania klientów.

Zidentyfikowano tutaj zarówno możliwość wystąpienia błędów w oprogramowaniu (firmware i software), jak i błędów ludzkich w procesie produkcji, możliwość wystąpienia wąskich gardeł w procesie wytwarzania, przyjęcia wadliwych komponentów lub wadliwych materiałów do produkcji, niekompletność planu badań i testów, błędów w projektowaniu nowego wyrobu lub wadliwej eksploatacji nowego wyrobu przez klienta.

W ramach prewencji zastosowane są liczne i zróżnicowane środki zaradcze takie, jak np. zautomatyzowane wersjonowanie wyrobów i oprogramowania, śledzenie procesu dostaw komponentów z ich szczegółową ewidencją, kontrola i badania oraz testy partii komponentów, audyty u poddostawców, unifikacja, stosowanie badań starzeniowych, alternatywny transport oraz ciągłe podnoszenie jakości w ramach systemu ISO. Określono także szereg środków odbudowy takich jak: pretesty partii próbnych u klienta, wymiana partii wyrobów u klienta lub rekompensaty.

W systemie zarządzania grupy Apator w ramach zarządzania ryzykiem (ERM / ISO 31000) prowadzony i aktualizowany jest rejestr incydentów związanych z jakością. W 2014 roku nie zidentyfikowano poważnych incydentów przekraczających przyjęte akceptowalne poziomy.

10) Logistyka dostaw – ryzyka związane z brakiem kluczowych komponentów do produkcji wyrobów spółki

Ta grupa ryzyk związana jest przede wszystkim z tymczasowym brakiem komponentów lub brakiem komponentów na czas. Ryzyko jest ograniczane przede wszystkim przez zawieranie bezpiecznych długoterminowych umów, stosowanie polityki dostawców alternatywnych i odpowiedniej polityki projektowania wyrobów elektronicznych jak i budowę systemu informacji i wczesnego ostrzegania o działalności poddostawców. Ponadto utrzymywane są bliskie relacje z klientami w zakresie informowania ich o możliwych do osiągnięcia realnych terminach realizacji zamówień, szczegółowe sprawdzanie dużych partii wyrobów, testy akceptacyjne kluczowych komponentów, certyfikacja dostawców, alternatywny transport. Stosowane są też odpowiednie środki odbudowy bazujące na zmianie

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 25
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

harmonogramu produkcji oraz zastosowanie produkcji wielozmianowej i lepszego wykorzystania parku maszynowego już po otrzymaniu "spóźnionego" komponentu. Prowadzona jest także otwarta i transparentna polityka informacyjna w stosunku do klientów, wśród których mógłby wystąpić problem opóźnienia dostaw. Prowadzone jest także monitorowanie dostawców w procesie audytowania. W 2014 roku nie zanotowano poważnych incydentów przekraczających przejęte w systemie ERM poziomy dopuszczalne.

11) Sprzedaż – wdrożenia, integracja systemów ICT, zaawansowane technicznie wyroby i usługi

Ta grupa ryzyk związana jest przede wszystkim z realizacją bardzo skomplikowanych projektów wdrożeniowych i integracyjnych, które wymagają nie tylko dostarczenia fizycznych wyrobów, ale także integracji systemowej, przeprowadzenia wdrożenia u klientów, montażu oraz utrzymania założonego poziomu funkcjonalności i skuteczności działania systemu oraz zagwarantowania długookresowego stabilnego funkcjonowania, bezpieczeństwa i serwisowania. Duże projekty wdrożeniowe systemów, które są produktami Apatora obejmują nie tylko sprzęt, ale także warstwę telekomunikacji oraz warstwę IT. Takie wieloelementowe wdrożenia wymagają często wsparcia partnerów zewnętrznych (żadna pojedyncza firma nie dysponuje odpowiednimi zasobami i kompetencjami) jak i zaawansowanego zarządzania jednorazowymi i unikalnymi projektami obejmującymi nowatorskie technologie. Aby zminimalizować te ryzyka w spółce wprowadzono sformalizowane zarządzanie projektami, które ma swoje oparcie w procedurach i instrukcjach systemu zarządzania. Apator wdrożył metodykę zarządzania projektami. Posiada dedykowane osoby do nadzoru i prowadzenia tych działań zgodnie z przyjętą metodologią. Dla skomplikowanych projektów prowadzona jest każdorazowo niezależna analiza i ocena ryzyk, która jest podstawą podejmowanych decyzji zarządczych.

12) Brak standardów technicznych dla nowoczesnych technologii (smart metering, automatyzacja sieci)

Obecnie preferowane są otwarte standardy, ale nie powstała jeszcze wspólna specyfikacja techniczna zarówno w Polsce jak i większości krajów UE, chociaż pod koniec 2014 roku zakończono konsultacje techniczne tej specyfikacji (WST).

Występuje wiele standardów technicznych, często producenckich. Są także całe obszary, w których standaryzacji na poziomie jeszcze brakuje (np. komunikacja PLC, bezpieczeństwo danych).

Grupa ogranicza to ryzyko aktywnie angażując się we współpracę z polskimi i europejskimi organizacjami branżowymi (np. PTPIREE, KIGEIT, ESMIG, G3-PLC Alliance), które mają realny wpływ na kreowanie standardów technicznych. Grupa Apator brała także w roku 2013 i 2014 udział w konsultacjach społecznych polskiego regulatora rynku – URE – na przykład w konsultacjach Wspólnej Specyfikacji Technicznej dla Polski prowadzonej w ramach Warsztatów Rynku Energetycznego nr 1 (listopad – grudzień 2014 r.).

Apator zabierał także głos w wystąpieniach publicznych i konferencjach, które poruszały tematykę standaryzacji w smart meteringu. W związku z tym, że nadal brakuje oficjalnego polskiego standardu dla smart meteringu (WST) nie udało się znacząco zmniejszyć ryzyka standaryzacyjnego. Ograniczenie tego ryzyka związane jest obecnie w dużym stopniu z postawą polskiego regulatora rynku (URE) w tym zakresie, jak również wsparcia instytucji rządowych dla inicjatyw standaryzacyjnych.

Kolejnym obszarem, w którym brakuje standaryzacji i w którym Apator zamierza także odgrywać rolę aktywnego gracza, jest obszar automatyzacji sieci energetycznej (Smart Grids).

13) Ryzyka polityczne

Na działalność grupy Apator mogą oddziaływać czynniki związane ze stabilnością gospodarczą i polityczną szczególnie w krajach Europy. W 2014 r. największy wpływ miała zmiana sytuacji politycznej w Rosji i na Ukrainie, która spowodowała brak środków pieniężnych w systemie finansowym i wpłynęła na spadek sprzedaży aparatury łączeniowej. Grupa ma niewielkie możliwości oddziaływania na przyczyny zmian sytuacji politycznej, jednak ma wpływ na zastosowanie środków odbudowy polegających przede wszystkim na alokacji sprzedaży i większej aktywności na innych rynkach geograficznych.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 26
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

14) Przetargi publiczne – ryzyka prawne

W tej grupie ryzyk znalazły się zagrożenia związane ze stosowaniem i ewentualnymi zmianami w przepisach Ustawy Prawo o Zamówieniach Publicznych, której zapisy mają wpływ na działalność spółki i grupy Apator (przetargi publiczne sektora energetycznego). Występują tu zagrożenia związane z koncentracją sprzedaży i dużą presją na najniższe ceny (cena w przetargach częstokroć ma 100-procentowe znaczenie).

W zakresie udziału w przetargach publicznych w 2014 roku odnotowano nowe zagrożenie dla Apatora związane z organizacją pierwszego "skoordynowanego" przetargu na liczniki bilansujące prowadzonego po raz pierwszy wspólnie przez kilka podmiotów dystrybucyjnych (OSD). "Koordynacja" przetargów i organizacja wspólnych zamówień (koncentracja zakupów) przez niezależne podmioty energetyczne może w przyszłości naruszyć równowagę konkurencyjną zwiększając nadmiernie siłę przetargową zamawiających wobec wytwórców urządzeń. Apator zwracał na to uwagę podczas konsultacji technicznych w ramach warsztatów PTPIREE, a także w ramach swojego członkostwa w izbach gospodarczych (np. KIGeIT).

Apator przeciwdziała ryzykom przetargowym poprzez aktywną postawę w ramach organizacji branżowych oraz poprzez uczestnictwo w dużych wydarzeniach branżowych (konferencje, kongresy), a także pomaga w organizacji spotkań z europejskimi organizacjami branżowymi mające na celu przedstawienie sytuacji i benchmarking na tle wysokorozwiniętych rynków europejskich. W 2014 roku firma aktywnie uczestniczyła w konsultacjach technicznych organizowanych przez podmioty energetyczne aktywnie zmniejszając ryzyka przetargów publicznych.

Z kolei często na rynkach zagranicznych ogłaszane są przetargi typu dual fuel, które wygrywają firmy o globalnej skali działania, dysponujące wysokim majątkiem i odpowiednimi zasobami finansowymi, co oznacza, że mogą wziąć na siebie duże ryzyka narzucane w przetargu. Ryzykiem jest tutaj wzrost skali zamówień. Wobec powyższego grupa stara się nawiązywać aliance strategiczne z firmami technologicznymi, w tym z konkurentami i bierze udział w takich przetargach jako poddostawca produktu.

6. Proces zakupów, źródła zaopatrzenia

Podstawowe surowce, które są wykorzystywane w procesie produkcyjnym spółek grupy Apator to wyroby hutnicze, komponenty elektroniki oraz wyroby z tworzyw sztucznych i tworzywa sztuczne.

Grupa Apator zaopatruje się w materiały, usługi i towary w przeważającej części na rynku polskim, tj. od podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Polsce. Niemniej jednak wielu dostawców, producentów krajowych importuje surowce, z związku z tym część zakupów od podmiotów polskich stanowi import pośredni. Dlatego też kursy walut, mają wpływ na ceny nabywanych dóbr tych importowanych jak i zakupionych na rynku krajowym. Sytuacja w zakresie cen materiałów w gospodarce światowej w 2014 roku charakteryzowała się stabilnym poziomem cen komponentów elektroniki w walutach źródłowych (USD, EUR). Jednakże deprecjacja PLN względem USD zapoczątkowana w II półroczu 2014 r. ze szczególnym nasileniem na przełomie roku 2014 i 2015, wpływa negatywnie na poziom cen surowców i materiałów: miedź, tworzywa sztuczne oraz komponenty elektroniki.

Żaden z dostawców spoza grupy Apator realizujących zaopatrzenie dla grupy Apator w 2014 r. nie przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży grupy Apator za 2014 r.

Uzależnienie od dostawców:

Linia liczników energii elektrycznej w zakresie elektronicznych liczników uzależniona jest od producentów układów krzemowych (głównie mikrokontrolerów), co związane jest z brakiem odpowiedników o identycznych parametrach technicznych. Zatrzymanie dostaw od producenta w pierwszej fazie spowodowałoby konieczność zakupu tychże elementów w wyższych cenach z rynku dystrybucyjnego i brokerskiego, a po ich wyczerpaniu mogłoby nastąpić

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 27
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

zatrzymanie produkcji liczników elektronicznych. Ewentualnym rozwiązaniem byłoby w oparciu o inne układy krzemowe wyprodukowanie innego typu już opracowanego licznika (za zgodą klienta) lub wdrożenie nowego licznika.

Linia systemu sterowania i nadzoru uzależniona jest od dostawcy produktów komunikacyjnych firmy Moxa. W Polsce istnieje jeden dystrybutor producentach tych urządzeń i ewentualne zastąpienie tego dostawcy innym mogłoby przejściowo zakłócić harmonogram procesu produkcyjnego.

W pozostałych liniach: aparatura łączeniowa, aparatura górnicza, aparatura sterownicza, opomiarowanie wody i ciepła, opomiarowanie gazu, ICT nie występuje uzależnienie od jednego lub więcej dostawców.

7. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Poniżej zaprezentowano ocenę zarządzania zasobami finansowymi ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom.

1) Zarządzanie zasobami finansowymi:

Zarządzanie zasobami finansowymi w grupie Apator odbywa się w sposób rozproszony, oddzielnie w każdej ze spółek grupy w oparciu o następujące kryteria:

- weryfikowanie sytuacji finansowej obecnych i potencjalnych klientów (korzystanie z publikowanych informacji w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz z raportów wywiadowni gospodarczych),
- zarządzanie kredytem kupieckim w oparciu o przyjęte zasady,
- monitorowanie stanu rozliczeń z kontrahentami,
- stosowanie procedury windykacji przeterminowanych należności,
- ustalanie możliwie korzystnych umownych terminów regulowania zobowiązań,
- zapewnienie warunków i rodzaju finansowania bieżącego dopasowanego do potrzeb spółek,
- optymalne zarządzanie obszarem finansowania handlu.

Podstawowym założeniem dotyczącym zarządzania zasobami finansowymi grupy Apator jest utrzymanie silnej i bezpiecznej pozycji w zakresie płynności finansowej poszczególnych spółek. Utrzymanie płynności finansowej jest podstawą zaufania ze strony partnerów handlowych, kredytodawców i rynku oraz pozwala na realizację zakładanych planów. Jest także podstawą przyszłego rozwoju każdej ze spółek jak i całej grupy Apator. Spółki na bieżąco monitorują wielkości mające wpływ na wysokość zasobów finansowych dążąc do maksymalnego przyspieszenia przepływu gotówki, zarówno poprzez analizę cykli obrotu zapasami, jak i możliwie najszybszym inkasowaniu należności. W celu przeciwdziałania potencjalnym nieprawidłowościom w zarządzaniu zasobami finansowymi, przyjęto w spółkach grupy Apator zasady postępowania w obszarach: sprzedaż, kredyt kupiecki, monitorowanie należności, bieżące informacje dla zarządu i dyirekcji o sytuacji finansowej, cykliczne raportowanie płynności.

2) Ocena zasobów finansowych:

Analiza podstawowych wskaźników finansowych potwierdza stabilną kondycję finansową. Świadczą o tym m.in. wskaźniki rentowności, które przyjmują wartości dodatnie oraz wyższe r/r w wyniku osiągniętych zysków na wszystkich poziomach aktywności gospodarczej.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 28
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Marże skorygowanych wyników*	2014 r.	2013 r.	Zmiana
	%	%	p. p.
Zysk na sprzedaży	14,05%	13,47%	0,58
EBIT	14,68%	13,11%	1,56
EBITDA	18,04%	16,23%	1,81
Zysk netto	11,68%	10,47%	1,22

*) skorygowane wyniki obejmują eliminację wpływu sprzedanej w 2013 r. spółki Newind sp. z o. o.

Wzrost rentowności grupy Apator w 2014 r. ma swoje źródło w poprawie rentowności na podstawowej działalności (wynik na sprzedaży) linii opomiarowania wody i ciepła, aparatury łączeniowej i opomiarowania gazu. Ponadto na wzrost rentowności wpłynęły dobre wyniki linii systemu sterowania i nadzoru (Apator Elkomtech SA).

Grupa Apator w 2014 r. finansowała swoją działalność w większym stopniu kapitałem własnym: 55,76% sumy bilansowej. Jednakże ten udział zmalał w stosunku do końca 2013 r., kiedy to wynosił 62,26%. Wynika on z większego zadłużenia kredytowego grupy Apator na skutek zaciągnięcia przez:

- Apator SA kredytu długoterminowego na zakup Apator Elkomtech SA;
- Pafal SA kredytu w rachunku bieżącym na finansowanie bieżącej działalności na skutek wydłużonego okresu płatności przy realizacji w 2014 r. kontraktu na dostawy na liczniki energii elektrycznej do Maroka;
- Apator Rector sp. z o. o. kredytu w rachunku bieżącym na finansowanie bieżącej działalności na skutek opóźnień w realizacji kontraktów długoterminowych; spółka ponosi koszty bieżącej działalności, natomiast ze względu na opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów kontraktów, fakturowanie przychodów ze sprzedaży przesuwają się na późniejsze terminy.

Pomimo zwiększenia zadłużenia grupy Apator w 2014 r., poziom płynności bieżącej w 2014 r. był wyższy niż w 2013 r. (2014 r.: 1,66, 2013 r.: 1,55). Podobnie ukształtowała się płynność szybka: 2014 r.: 1,16, 2013 r.: 0,98). Jest to wynikiem znacznego wzrostu r/r środków pieniężnych (wzrost o 43.863 tys. zł) w aktywach obrotowych grupy Apator. Środki te w głównej mierze zostały uwolnione z należności w linii opomiarowania wody i ciepła oraz zostały przejęte z akwizycją Apator Elkomtech SA.

Poniżej podano poziomy i zmiany finansowania poszczególnych składników aktywów grupy Apator.

Opis	2014 r.	2013 r.	Zmiana
kapitał własny / aktywa trwałe	1,09	1,24	-0,15
kapitał obcy / aktywa obrotowe	0,91	0,76	0,15

Osiągane wyniki finansowe netto powodują w sposób ciągły przyrost kapitału własnego (wzrost w 2014 r. o 62.140 tys. zł w stosunku do 2013 r.).

Informacja o przepływach pieniężnych zamieszczona w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych oraz w punkcie 5.4 niniejszego Sprawozdania, wskazuje na źródła pochodzenia i wielkość uzyskanych przez spółkę środków pieniężnych oraz kierunek ich wykorzystania.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 29
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8. Kredyty i pożyczki

8.1. Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku obrotowym umowach dotyczących kredytów

Na koniec lat 2013 – 2014 grupa Apator posiadała następujące zadłużenie z tytułu kredytów:

Kredyty	31 grudnia 2014 r.			31 grudnia 2013 r.		
	krótkoterminowe	długoterminowe	Razem	krótkoterminowe	długoterminowe	Razem
Apator SA	61 990	65 912	127 902	35 702	0	35 702
grupa Apator Powogaz	1 292	2 585	3 877	1 259	3 776	5 035
Apator Metrix SA	9 322	3 111	12 433	4 294	4 889	9 183
Apator Mining sp. z o. o.	99	0	99	1 029	0	1 029
Apator Rector sp. z o. o.	14 510	0	14 510	6 345	0	6 345
Apator Elkomtech SA	1	0	1	-	-	-
Pafal SA	7 796	0	7 796	0	0	0
Apator Control sp. z o. o.	1 003	0	1 003	0	0	0
Apator GmbH	0	0	0	0	0	0
Razem spółki	96 013	71 608	167 621	48 629	8 665	57 294
korekta konsolidacyjna:						
pożyczka Apator SA udzielona Apator Rector sp. z o. o.	-2 005	0	-2 005	0	0	0
Podsumowanie	94 008	71 608	165 616	48 629	8 665	57 294

Istotny wzrost zadłużenia kredytowego r/r wynika głównie z zaciągniętego przez Apator SA kredytu długoterminowego na zakup Apator Elkomtech SA (98 mln zł) oraz konieczności finansowania opóźnień w fakturowaniu kontraktów długoterminowych przez Apator Rector sp. z o. o.

W 2014 r. żaden bank nie wypowiedział żadnej spółce grupy Apator umowy kredytowej, a spółki grupy Apator wywiązywały się z zobowiązań wynikających z zawartych umów kredytowych.

Poniżej szczegółowe warunki dotyczące ww. umów kredytowych spółek grupy Apator:

■ Jednostka dominująca Apator SA

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Apator SA posiadał zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 127.902 tys. zł, na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (1)

Nazwa banku	Bank Handlowy w Warszawie SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	27 maja 2004 roku, ostatni aneks do umowy z dnia 5 września 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	30.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	10 sierpnia 2016 r.

Nazwa jednostki:	Apator SA	Strona 30	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Rodzaj zabezpieczenia	Cesja wierzytelności w wysokości 6.000 tys. zł Hipoteka na nieruchomości do kwoty 40.000 tys. zł
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (2)

Nazwa banku	Raiffeisen Bank Polska SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	16 czerwca 2005 roku, ostatni aneks do umowy z dnia 7 kwietnia 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	17.500 tys. zł limitu na kredyt w rachunku bieżącym oraz na gwarancje
Termin spłaty kredytu	8 kwietnia 2016 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego Cicha cesja wierzytelności w wysokości min. 30% wszystkich obrotów handlowych
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (3)

Nazwa banku	Bank Handlowy w Warszawie SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	19 marca 2014 roku, aneks do umowy z dnia 9 kwietnia 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	98.412 tys. zł
Termin spłaty kredytu	I rata w wysokości 10.000 tys. zł – 31 grudnia 2014 r. raty II – VIII w wysokości 11.250 tys. zł – odpowiednio na koniec czerwca i koniec grudnia każdego roku IX rata w wysokości 9.662 tys. zł – 31 grudnia 2018 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy do najwyższej sumy ubezpieczenia w wysokości 60 mln zł ustanowiony na 1,8 mln akcji własnych Apator SA będących w posiadaniu spółki zależnej Apator Mining Sp. z o.o.; Zastaw rejestrowy na 100% akcji Apator Elkomtech SA; Zastaw rejestrowy na środkach trwałych Apator SA do kwoty 15,6 mln zł wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia; Hipoteka do kwoty 40 mln zł na nieruchomości Apator SA położonej w Ostaszewie, wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej; Poręczenie cywilno – prawne spółki zależnej Apator Powogaz SA do kwoty 100 mln zł.
Oprocentowanie	WIBOR 6M + marża w stosunku rocznym

▪ **Jednostka zależna Apator Metrix SA**

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 12.433 tys. zł, na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (4)

Nazwa banku	Bank Millenium SA
-------------	-------------------

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 31
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	27 maja 2004 roku, ostatni aneks do umowy z dnia 25 lutego 2013 roku
Kwota udzielonego kredytu	8.500 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	27 lutego 2015 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka zwykła
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (5)

Nazwa banku	Bank Millenium SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	3 września 2012 r., aneksów brak
Kwota udzielonego kredytu	8.000 tys. zł
Termin spłaty kredytu	2 września 2017 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka kaucyjna
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

▪ **Jednostka zależna Apator Mining Sp. z o.o.**

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 99 tys. zł, na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (6)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	26 maja 2011 roku, ostatni aneks do umowy z dnia 23 maja 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	4.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	24 maja 2015 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka na nieruchomości
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

▪ **Jednostka zależna Apator Powogaz**

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 3.878 tys. zł, na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (7)

Nazwa banku	Raiffeisen Bank Polska SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	14 grudnia 2010 r.
Kwota udzielonego kredytu	2.000 tys. EUR – kredyt inwestycyjny
Termin spłaty kredytu	29 grudnia 2017 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka w kwocie 3 mln EUR; cesja wierzytelności z umowy ubezpieczenia nieruchomości; pełnomocnictwo do rachunków bankowych

Nazwa jednostki:	Apator SA	Strona 32
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza: złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)	

Oprocentowanie

EURIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

▪ **Jednostka zależna Apator Rector Sp. z o.o.**

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 12.505 tys. zł, na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (8)

Nazwa banku	Bank Millenium SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	6 marca 2009 r., ostatni aneks z dnia 29 maja 2013 roku
Kwota udzielonego kredytu	10.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	31 maja 2015 roku
Rodzaj zabezpieczenia	Cesja należności
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (9)

Nazwa banku	Raiffeisen Bank Polska SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	23 października 2013 roku, ostatni aneks z dnia 26 listopada 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	3.000 tys. zł – limit wierzytelności
Termin spłaty kredytu	30 grudnia 2016 roku
Rodzaj zabezpieczenia	Pełnomocnictwo do rachunku
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

▪ **Jednostka zależna Apator Elkomtech SA**

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 0,7 tys. zł, na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (10)

Nazwa banku	Bank Handlowy w Warszawie SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	20 lutego 2013 r., ostatni aneks z dnia 24 lutego 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	2.500 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	27 lutego 2015 roku
Rodzaj zabezpieczenia	Pełnomocnictwo do rachunku
Oprocentowanie	WIBOR 3M + marża w stosunku rocznym

▪ **Jednostka zależna FAP Pafal SA**

Nazwa jednostki:	Apator SA	Strona 33
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza: złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)	

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 7.796 tys. zł, na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (11)

Nazwa banku	BZ WBK SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	10 lipca 2009 r., ostatni aneks z dnia 1 grudnia 2014 roku
Kwota udzielonego kredytu	8.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	30 czerwca 2015 roku
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka na nieruchomości w wysokości 12 mln zł; zastaw rejestrowy na zapasach w wysokości 4 mln zł; cesja praw z polisy ubezpieczeniowej; pełnomocnictwo do rachunku;
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

▪ Jednostka zależna Apator Control Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 1.003 tys. zł, na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (12)

Nazwa banku	PKO BP SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	5 maja 2014 r.
Kwota udzielonego kredytu	4.000 tys. zł – kredyt wielocelowy odnawialny
Termin spłaty kredytu	4 maja 2017 roku
Rodzaj zabezpieczenia	zastaw rejestrowy na zapasach w wysokości 4 mln zł; cesja praw z polisy ubezpieczeniowej;
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Spółka Apator Powogaz SA posiada kredyt udzielony w EUR. Saldo zadłużenia na dzień sprawozdawczy wynosi 867 tys. EUR (na koniec 2013 r.: 1.157 tys. EUR). Pozostałe kredyty zostały udzielone w polskich złotych.

8.2. Informacje o udzielonych pożyczkach w danym roku obrotowym

W 2014 r. spółki grupy Apator:

- nie udzielały pożyczek jednostkom spoza grupy Apator,
- nie otrzymały pożyczek od jednostek spoza grupy Apator.

Na koniec 2014 r. spółki grupy Apator nie posiadały także należności ani zobowiązań z tytułu pożyczek od jednostek spoza grupy Apator.

W dniu 28 lipca 2014 r. spółka Apator SA udzieliła pożyczki spółce zależnej Apator Rector sp. z o. o. w wysokości do 2 mln zł. Pożyczka udzielona jest na okres od 1 sierpnia 2014 r. do 31 lipca 2015 r. i jest przeznaczona na finansowanie bieżącej działalności Apator Rector sp. z o. o. Kwoty pożyczki zostały udzielone w transzach. Na dzień 31 grudnia 2014 r. wysokość udzielonej pożyczki wyniosła 2 mln zł. Od kwoty pożyczki naliczane są odsetki według zmiennej stopy

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 34
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

procentowej określonej jako suma stopy WIBOR dla depozytów jednomiesięcznych notowanej w pierwszym dniu roboczym miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło pierwsze korzystanie z pożyczki, a następnie notowanej w pierwszym dniu roboczym każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego oraz marży wysokości 0,90% w stosunku rocznym. Odsetki naliczane są w okresach jednomiesięcznych.

Podmiot zależny Apator Metrix SA udzielił jednostce współkontrolowanej GWi Ltd. pożyczek w łącznej wysokości 1.875 tys. GBP. Stan na 31 grudnia 2014 r. wynosił 1.700 tys. GBP. W poniższej tabeli przedstawiono stan tych pożyczek

Podmiot, któremu udzielono pożyczki	Tytułem	Kwota pożyczki wg umowy	Data udzielenia pożyczki	Stan na 31.12.2014 r.	Waluta	Termin wymagalności	Stopa procentowa
GWI Ltd. - spółka współkontrolowana na dzień 31.12.2014	pożyczka udzielona na bieżącą działalność spółki	1 600 000	05.09.2012 r.	1 425 000	GBP	2016 r.	3 p.p. powyżej stopy bazowej Barclays Bank PLC
GWI Ltd. - spółka współkontrolowana na dzień 31.12.2014	pożyczka udzielona na bieżącą działalność spółki	75 000	03.10.2012 r.	75 000	GBP	2016 r.	3 p.p. powyżej stopy bazowej Barclays Bank PLC
GWI Ltd. - spółka współkontrolowana na dzień 31.12.2014	pożyczka udzielona na bieżącą działalność spółki	50 000	17.07.2013 r.	50 000	GBP	2016 r.	3 p.p. powyżej stopy bazowej Barclays Bank PLC
GWI Ltd. - spółka współkontrolowana na dzień 31.12.2014	pożyczka udzielona na bieżącą działalność spółki	50 000	20.08.2013 r.	50 000	GBP	2016 r.	3 p.p. powyżej stopy bazowej Barclays Bank PLC
GWI Ltd. - spółka współkontrolowana na dzień 31.12.2014	pożyczka udzielona na bieżącą działalność spółki	100 000	04.11.2013 r.	100 000	GBP	2016 r.	3 p.p. powyżej stopy bazowej Barclays Bank PLC
Podsumowanie		1 875 000		1 700 000	GBP		

Na dzień 31 grudnia 2014 r. spłacone zostało 175 tys. GBP pożyczki; zgodnie z harmonogramem spłat i uregulowane zostały wszystkie naliczone odsetki za rok 2013 i 2014 od ww. pożyczki. Wobec tego na dzień 31 grudnia 2014 r. pożyczka udzielona GWi wynosiła łącznie 1.700 tys. GBP (tj. 9.017 tys. zł wg kursu kupna banku dominującego z dnia 31 grudnia 2014 r. równego 1 GBP = 5,3039 PLN).

9. Informacja o udzielonych i otrzymanych w danym roku obrotowym poręczeniach i gwarancjach

W poniższej tabeli przedstawiono stan udzielonych i aktywnych gwarancji grupy Apator.

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r. tys. zł	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
LG CNS Co. Korea	Raiffeisen Bank	Dobre wykonanie umowy	5 252	2014-09-19	2026-12-31

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 35
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleri:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r.	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
			tys. zł		
LG CNS Co. Korea	Raiffeisen Bank	Dobre wykonanie umowy	1 677	2014-09-19	2019-01-15
LG CNS Co. Korea	Raiffeisen Bank	Dobre wykonanie umowy	106	2014-10-01	2019-05-02
Energa Gdańsk	Bank Handlowy	Dobre wykonanie umowy	30	2009-08-03	2015-09-19
RWE STOEN Warszawa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Rękojnia i gwarancja jakości	218	2010-12-09	2016-01-15
RWE STOEN Warszawa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Rękojnia i gwarancja jakości	121	2011-05-01	2016-04-15
EnergiaPro SA Wrocław	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Rękojnia i gwarancja jakości	58	2012-07-01	2017-06-30
Energa-Op.Gdańsk	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	184	2014-06-15	2015-06-30
RWE STOEN Warszawa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Rękojnia i gwarancja jakości	639	2013-05-01	2016-04-15
AB LESTO VILNIUS	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	99	2013-09-27	2015-09-27
AB LESTO VILNIUS	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	130	2013-09-27	2015-09-27
AB LESTO VILNIUS	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	124	2013-09-27	2015-09-27
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	21	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	42	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	16	2014-01-09	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	25	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	4	2014-01-09	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo	Dobre wykonanie	10	2014-01-09	2015-01-30

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 36
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r.	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
			tys. zł		
	Ubezpieczeń EULER HERMES	umowy			
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	6	2014-01-09	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	22	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	11	2014-01-09	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	12	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	8	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	9	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	6	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	4	2014-01-03	2015-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	66	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	11	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Łódź-Teren Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	78	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Łódź-Teren Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	145	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Rzeszów Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	44	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Rzeszów Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	128	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Skarż.- Kamienna Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER	Dobre wykonanie umowy	43	2014-03-19	2016-01-30

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 37
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r.	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
			tys. zł		
	HERMES				
PGE Dystrybucja Skarż.- Kamienna Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	158	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Warszawa Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	81	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Warszawa Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	282	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Zamość Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	50	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Łódź-Miasto Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	94	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Łódź-Miasto Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	74	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Białystok Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	132	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Białystok Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	69	2014-03-19	2016-01-30
PGE Dystrybucja Zamość Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	9	2014-03-19	2016-01-30
RWE Stoen Warszawa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Dobre wykonanie umowy	979	2014-04-22	2015-11-30
PGE Dystrybucja Lublin	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Zapłata wadium	120	2014-08-18	2015-01-08
Energa-Op.Gdańsk	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Zapłata wadium	280	2014-09-30	2015-01-28
RWE STOEN Warszawa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Rękojmia i gwarancja jakości	252	2014-11-01	2016-10-15
Enea Poznań	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Zapłata wadium	30	2014-11-05	2015-01-05
RWE STOEN Warszawa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Zapłata wadium	150	2014-11-17	2015-01-16

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 38
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r. tys. zł	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
ZAK SA Kęzierzyń Koźle	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Gwarancja usunięcie wad i usterek	20	2013-01-17	2015-01-30
ZAK SA Kęzierzyń Koźle	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Gwarancja usunięcie wad i usterek	27	2014-04-04	2015-10-04
Urząd Morski Słupsk	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Gwarancja usunięcie wad i usterek	2	2014-01-12	2015-01-26
ZAK SA Kęzierzyń Koźle	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Gwarancja usunięcie wad i usterek	26	2014-02-27	2016-01-15
Navimor International Com SP. Z O.O. Sopot	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Gwarancja usunięcie wad i usterek	30	2014-10-13	2016-10-16
Zakład Energetyki Ciepłej SA	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Gwarancja usunięcie wad i usterek	29	2014-11-12	2015-01-14
Centum Techniki Okrętowej GATES Polska Sp. z o.o	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Gwarancja usunięcie wad i usterek	300	2014-11-19	2014-12-31
REVICO SA W Słupnie	Bank Handlowy	należyte wykonanie umowy	51	2013-07-24	2015-07-22
CONTRAST SP. Z O.O.	Bank Handlowy	należyte wykonanie umowy	50	2013-09-24	2015-09-19
BP EUROPA SE z siedzibą w Hamburgu O/Polska	Bank Handlowy	należyte wykonanie umowy	40	2008-10-27	2016-08-09
ALSTOM POWER SP. Z O.O.	Bank Handlowy	należyte wykonanie umowy	44	2012-02-28	2017-01-31
PSE SA	Bank Handlowy	należyte wykonanie umowy	16	2014-03-17	2016-12-31
ELEKTROMONTAŻ POZNAN SA	Bank Handlowy	należyte wykonanie umowy	177	2014-04-18	2018-12-15
Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Bank Millennium SA	Gwarancja wadialna	200	11-04-2014	31-01-2015
Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Bank Millennium SA	Gwarancja należytego wykonania umowy	68	14-02-2014	15-01-2019
Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Bank Millennium SA	Gwarancja wadialna	59	13-03-2014	31-01-2016
Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Bank Millennium SA	Gwarancja wadialna	575	12-11-2014	12-02-2015
National Grid/George Wilson Industries	Apator Metrix SA	Gwarancja należytego wykonania umowy - poręczenie	36 614	01-09-2014	01-09-2017
PGE DYSTRYBUCJA LUBLIN O/LUBLIN	HESTIA SA	gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy	359	24-01-2014	30-12-2015
PGE DYSTRYBUCJA LUBLIN O/ZAMOŚĆ	HESTIA SA	gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy	156	24-01-2014	30-12-2015

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 39
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r.	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
			tys. zł		
PGE DYSTRYBUCJA LUBLIN O/SKARŻYSKO KAMIENNA	HESTIA SA	gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy	112	24-01-2014	14-04-2015
RWE STOEN OPERATOR WARSZAWA	BZ WBK SA	gwarancja bankowa z tytułu rękojmi	12	01-12-2013	15-01-2016
RWE STOEN WARSZAWA	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	gwarancja wykonania zobowiązań z tyt.rękojmi	239	05-05-2013	15-04-2016
Zakład Gospodarki Komunalnej w Jezierzycach Sp. z o.o.	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Ubezpieczeniowa Gwarancja należytego wykonania kontraktu	50	2010-11-05	2014-12-30
Zakład Gospodarki Komunalnej w Jezierzycach Sp. z o.o.	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Ubezpieczeniowa Gwarancja usunięcia wad i usterek	15	2014-12-30	2016-01-13
SYGNITY SA	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Ubezpieczeniowa Gwarancja należytego wykonania kontraktu oraz usunięcia wad i usterek	34	2013-06-14	2016-06-28
TBS Szczecin	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	0	2010-10-01	2015-10-16
ZEC Katowice	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	10	2010-11-17	2015-12-01
Starachowicka SM	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	1	2011-02-08	2016-01-31
SPEC SA Warszawa	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	3	2012-05-03	2015-05-18
Bełchatowska Spółdz. Mieszk.	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Należyte wykonanie kontraktu	40	2012-10-15	2015-12-24
Zarząd Zasobu Komunalnego Wrocław	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	6	2012-11-23	2017-12-07
Katowickie TBS	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	5	2013-02-03	2018-03-17
Miejskie Przeds.Energetyki Ciepłej w Krakowie	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	13	2014-02-15	2016-02-29
Miejskie Przeds.Energetyki Ciepłej w Krakowie	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Należyte wykonanie kontraktu	28	2014-01-01	2016-01-30
Miejskie Przeds.Energetyki Ciepłej w Krakowie	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Należyte wykonanie kontraktu	51	2014-03-25	2015-04-25
Z-d Gospodarki Miejskiej Bielsko-Biała	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	1	2014-04-30	2019-05-15
Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o.	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Należyte wykonanie kontraktu	21	2014-04-01	2016-04-30
Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o.	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Usunięcie wad i usterek	6	2014-05-01	2019-05-15

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 40
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Gwarancja na rzecz (beneficjent)	Udzielona przez	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r. tys. zł	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
Szczecińska Spółdzielnia Mieszkaniowa	Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES	Należyte wykonanie kontraktu	100	2012-08-01	2017-12-31
Gwarancja Przetargowa	Bank Millennium SA	Umowa o udzielenie gwarancji nr 7969/14/GW/04,	192	2014-11-26	2015-02-12
PUM GUBIN	PZU SA	GKDo/14/2013/111-00-00-00 Gwarancja - rękojmi za wady fizyczne	11	2014-01-31	2015-03-01
Gwarancja Przetargowa	Bank Millennium SA	Gwarancja nr 86200-02-0181809, Gwarancja przetargowa na zabezpieczenie dostawy i wdrożenia Aplikacji Centralnej AML-przetarg nieograniczony	120	2014-11-27	2015-02-12
Podsumowanie			52 022		
w tym: udzielone w 2014 r.			49 898		

Gwarancje udzielone podmiotom zależnym przez Apator SA:

W 2014 r. spółka Apator SA w 2014 r. nie udzielała podmiotom zależnym gwarancji.

Z kolei w poniższej tabeli przedstawiono stan otrzymanych w 2014 r. na rzecz grupy Apator gwarancji.

Beneficjent	Wystawca	Udzielający	Tytułem	Kwota gwarancji na 31.12.2014 r. tys. zł	Data udzielenia gwarancji	Data ważności gwarancji
Apator SA	Marbud Grupa Budowlana SA, Toruń	Inter-Risk	Gwarancja usunięcia wad i usterek	826	2012-03-15	2015-03-29
Apator SA	Jacek Waksmundzki	Jacek Waksmundzki	Poręczenie	1 700	2014-09-17	2019-04-30
Podsumowanie				2 526		
w tym: otrzymane w 2014 r.				1 700		

Gwarancje otrzymane przez Apator SA od podmiotów zależnych:

W dniu 20 marca 2014 r. spółka zależna Apator Powogaz SA udzieliła poręczenia cywilno – prawnego dla Apator SA do kwoty 100 mln zł. Poręczenie stanowi zabezpieczenie spłaty kredytu długoterminowego na nabycie akcji Elkomtech SA i zostało udzielone do 30 czerwca 2019 r. Prowizja należna spółce Apator Powogaz SA z tytułu udzielenia poręczenia wynosi 0,8% w stosunku rocznym (początkowo wynosiła 1,3% i została zmniejszona, zgodnie z podpisanym w kwietniu

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 41
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

2014 r. aneksem do umowy). Poręczenie to może być zniesione w przypadku, gdy wskaźnik Dług / EBITDA (liczony dedykowanym przez bank wzorem) dla spółki Apator SA kształtować się będzie poniżej 3,5 przez kolejne dwa kwartały kalendarzowe – na koniec 2014 r. wskaźnik ten wynosił 5,2.

10. Umowy zawarte między spółką Apator SA a osobami zarządzającymi

W spółkach grupy Apator nie występują żadne nietypowe umowy zawarte pomiędzy tymi spółkami a osobami zarządzającymi, w zakresie rekompensaty w przypadku:

- rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny,
- gdy odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie.

11. Akcje i udziały będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących Apator SA

11.1. Rada Nadzorcza

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania przez poszczególnych Członków Rady Nadzorczej Apator SA akcji i udziałów w spółkach grupy Apator.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2014 r.			
	w spółce Apator SA		w pozostałych spółkach grupy Apator	
	ilość akcji	wartość nominalna akcji w zł	ilość akcji / udziałów	wartość nominalna akcji / udziałów w zł
Janusz Niedźwiecki	436 518	43 651,80	0	-
Mariusz Lewicki	2 049 000	204 900,00	0	-
Janusz Marzygliński	1 042 731	104 273,10	0	-
Danuta Guzowska	1 520 279	152 027,90	0	-
Krzysztof Kwiatkowski	0	0	0	-
Marcin Murawski	0	0	0	-
Podsumowanie	5 048 528	504 852,80	0	-

11.2. Zarząd i Prokurenci

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania przez poszczególnych Członków Zarządu oraz Prokurentów Apator SA akcji i udziałów w spółkach grupy Apator.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2014 r.	
	w spółce Apator SA	w pozostałych spółkach grupy Apator

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 42
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	ilość akcji	wartość nominalna akcji w zł	ilość akcji / udziałów	wartość nominalna akcji / udziałów w zł
Andrzej Szostak	0	0,00	0	-
Tomasz Habryka	0	0,00	0	-
Jerzy Kuś	200	20,00	0	-
Piotr Nowak	0	0,00	0	-
Mirosław Klepacki	0	0,00	0	-
Krzysztof Malec	99	9,90	0	-
Podsumowanie	299	29,90	0	-

12. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Prowadzone postępowania (w tym dwa lub więcej postępowań) dotyczące zobowiązań lub wierzytelności spółki Apator SA lub jednostek od niej zależnych, toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące emitenta i spółek zależnych nie stanowią 10% kapitałów własnych emitenta.

13. Informacja o transakcjach zawartych na warunkach innych niż rynkowe

W 2014 r. spółki grupy Apator nie zawierały żadnych transakcji z podmiotami powiązanymi, które byłyby zawarte na warunkach innych niż rynkowe.

Transakcje spółki Apator SA i jednostek zależnych z podmiotami powiązanymi w okresie od stycznia do grudnia 2014 r. obejmowały transakcje, które są typowe, zawierane na warunkach rynkowych, a ich charakter wynika z bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Apator SA i jednostki zależne. Współpraca pomiędzy spółkami grupy Apator odbywa się na warunkach rynkowych i dotyczy głównie:

- elektronicznych liczników energii elektrycznej – współpraca Apator SA i FAP Pafal SA,
- aparatury łączeniowej – współpraca Apator SA i OOO Apator Elektro,
- ciepłomierzy – współpraca Apator SA i Apator Powogaz SA,
- wodomierzy, ciepłomierzy i podzielników kosztów – współpraca pomiędzy spółkami grupy Apator Powogaz,
- wyprasek z tworzyw sztucznych do gazomierzy – współpraca Apator SA i Apator Metrix SA,
- gazomierzy – współpraca Apator Metrix SA a GWi,
- sprzedaży eksportowej na rynek niemiecki i do innych krajów poprzez Apator GmbH – Apator SA, Pafal SA, Apator Metrix SA.

W zakresie działalności finansowej pomiędzy spółkami grupy Apator przekazywane są dywidendy. W 2014 roku podmiot dominujący Apator SA otrzymał od spółek zależnych dywidendy w łącznej wysokości 39.951 tys. zł, tj. o 9% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Dywidendy od spółek zależnych obejmowały następujące kwoty:

- 38.373 tys. zł z wyników roku 2013,
- 1.578 tys. zł zaliczki na poczet dywidendy wypłaconej przez Apator Mining z wyników 2014 r.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 43
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Z kolei spółka Apator SA wypłaciła spółce zależnej Apator Mining sp. z o. o. następujące dywidendy:

- 2.160 tys. zł z wyników roku 2013 (1.080 tys. zł z tytułu zaliczki wypłaconej w grudniu 2013 r. oraz 1.080 tys. zł z tytułu drugiej części w lipcu 2014 r.),
- 1.080 tys. zł z tytułu zaliczki na poczet dywidendy z wyników roku 2014.

14. Informacja o zawartych umowach znaczących dla działalności emitenta

14.1. Umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami

Spółka Apator SA nie posiada informacji o jakichkolwiek umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami.

14.2. Umowy handlowe

W 2014 r. spółki grupy Apator zawierały następujące znaczące umowy handlowe (o wartości ponad 10% kapitałów własnych Apator SA) dla działalności grupy:

- W dniu 13 stycznia 2014 r. spółka zależna Apator Powogaz SA zawarła ze spółką stowarzyszoną ZAO Teplovodomer ramową umowę o współpracy na rok 2014 o wartości 56,2 mln zł na dostawę wodomierzy i ciepłomierzy.
- W okresie 12 miesięcy do lutego 2014 r. spółka zależna Apator Mining sp. z o. o. zawarła z Kompanią Węglową SA umowy, które łącznie spełniły kryterium umowy znaczącej. Całkowita wartość tych umów wyniosła 21,8 mln zł netto i dotyczy dostaw przez Apator Mining sp. z o. o. głównie wyłączników kopalnianych ognioszczelnych i zespołów wysuwalnych (aparatura górnicza).
- W okresie 12 miesięcy do lutego 2014 r. spółki grupy Apator zawarły z Tauron Dystrybucja SA umowy, które łącznie spełniły kryterium umowy znaczącej. Całkowita wartość tych umów wyniosła 27,9 mln zł netto i dotyczy dostaw liczników energii elektrycznej.
- W dniu 19 marca 2014 r. spółka Apator SA zawarła umowę o kredyt długoterminowy z Bankiem Handlowym w Warszawie SA. Umowa dotyczy udzielenia kredytu w wysokości 98,4 mln zł, przeznaczonego na sfinansowanie nabycia 100% akcji Przedsiębiorstwa Wdrożeń Postępu Technicznego Elkomtech SA (obecnie Apator Elkomtech SA). Kredyt został udzielony na okres pięciu lat i spłacany jest począwszy od 31 grudnia 2014 r. w dziewięciu półrocznych ratach kapitałowych.
- W dniu 24 marca 2014 r. Apator SA podpisał 16 umów z Oddziałami PGE Dystrybucja SA na dostawy w 2014 r. urządzeń układów pomiarowych energii elektrycznej o wartości 30 mln zł z opcją dostaw na 2015 r. w kwocie 29 mln zł. PGE skorzystało z powyższego prawa opcji we wrześniu 2014 r.
- W dniu 30 maja 2014 r. Apator SA zawarł umowę z WorldIT Systems sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Przedmiotem umowy było zaprojektowanie i dostarczenie liczników energii elektrycznej w technologii OSGP zgodnych z wymaganiami projektu "Smart City Wrocław". Ostateczną wartość tej umowy określono w aneksie z dnia 17 września 2014 r. na 28,4 mln zł netto, a w dniu 19 września 2014 r. spełnione zostały warunki zawieszające. Dostawy są realizowane do końca 2016 r.
- W dniu 25 lipca 2014 r. spółka Apator SA podpisała z Tauron Dystrybucja Pomiary sp. z o. o. dwie umowy o łącznej wartości 33,9 mln zł na dostawy jedno- i trójfazowych statycznych bezpośrednich liczników energii elektrycznej. Realizacja dostaw odbywa się do 15 czerwca 2015 r.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 44
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- W dniu 4 września 2014 r. spółka Apator SA podpisała aneks do znaczącej umowy o kredyt w rachunku bieżącym z Bankiem Handlowym w Warszawie SA. Aneks dotyczył wydłużenia terminu obowiązywania Umowy do dnia 10 sierpnia 2016 r. oraz zmiany wysokości marży banku.
- W dniu 30 października 2014 r. Zarząd Apator SA poinformował, że spółka zależna Apator Metrix SA w okresie od stycznia do października br. dokonała sprzedaży gazomierzy do spółki Secure o wartości 30,9 mln zł.
- W dniu 27 listopada 2014 r. spółka Apator SA poinformowała o udzieleniu przez spółkę zależną Apator Metrix SA spółce GWi gwarancji do maksymalnej kwoty 6,7 mln GBP (35,4 mln zł). Gwarancja dotyczy współpracy pomiędzy GWi a National Grid Gas Plc w Londynie w zakresie napraw, remontów i dostaw gazomierzy oraz regulatorów gazu. Gwarancja obejmuje okres 3 lat z opcją przedłużenia na kolejne 4 lata.
- W dniu 30 grudnia 2014 r. spółka zależna Apator Metrix SA zawarła z Polską Spółką Gazownictwa sp. z o. o. umowę na dostawę gazomierzy w 2015 r. o wartości 22,8 mln zł.

Po okresie sprawozdawczym, w 2015 r. spółki grupy Apator:

- W dniu 12 stycznia spółka zależna Apator Powogaz SA zawarła ze spółką stowarzyszoną ZAO Teplovodomer ramową umowę o współpracy na rok 2015 o wartości 42,8 mln zł na dostawę wodomierzy i ciepłomierzy.
- W dniu 14 stycznia 2015 r. spółka Apator SA podpisała z RWE Stoen Operator Sp. z o. o. umowę o wartości 21,3 mln zł. Dotyczy ona dostaw liczników energii elektrycznej, które będą realizowane do stycznia 2017 r.
- W okresie 12 miesięcy do lutego 2015 r. spółka zależna Apator Metrix SA zawarła z Bankiem Millennium SA umowy o łącznej maksymalnej wartości 33,5 mln zł. Umowy te dotyczą udzielenia kredytów oraz przyznania linii na gwarancje bankowe.

14.3. Umowy współpracy lub kooperacji

- W zakresie produkcji kredytowych liczników elektronicznych, spółka Apator SA współpracuje z podmiotem zależnym FAP Pafal SA. Podstawą współdziałania jest umowa zawarta pomiędzy Apator SA a FAP Pafal SA w dniu 1 marca 2005 r. (z późniejszymi aneksami). Umowa ta określa ogólne warunki współpracy w zakresie dostaw przez Apator SA płyt elektroniki i podzespołów montażowych do FAP Pafal SA. Ilości dostaw realizowane są według bieżących zamówień, a ceny zawierane są na warunkach rynkowych. Umowa ta zawarta jest na czas nieokreślony. Szczegółowe warunki zawartej umowy nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla danego typu umów.
- W dniu 4 stycznia 2010 r. spółka Apator SA zawarła umowę o współpracy z podmiotem zależnym FAP Pafal SA. Przedmiotem współpracy jest prowadzenie przez spółkę Apator SA:
 - sprzedaży produktów spółki zależnej FAP Pafal SA,
 - świadczenie usług konstrukcyjnych na rzecz FAP Pafal SA.

Umowa o współpracy została zawarta na czas nieokreślony, a jej warunki nie odbiegają od warunków charakterystycznych dla tego rodzaju transakcji na rynku.

W związku z prowadzonym procesem restrukturyzacyjnym spółki Pafal SA polegającym na przenoszeniu produkcji elektronicznych liczników energii elektrycznej do Apator SA, wzajemne obroty pomiędzy Apator SA a FAP Pafal SA z tytułu powyższych umów mają obecnie niższą wartość niż kilka lat wcześniej. Wynoszą one łącznie:

- za 2014 r.: 28.520 tys. zł
- za 2013 r.: 24.254 tys. zł,
- za 2012 r.: 49.772 tys. zł,
- za 2011 r.: 52.865 tys. zł.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 45
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

- W dniu 30 czerwca 2009 r. spółka Apator SA zawarła umowę o współpracy z podmiotem zależnym Apator Powogaz SA. Przedmiotem współpracy jest możliwość dokonywania między sobą sprzedaży wyrobów, towarów lub usług w zakresie aparatury i urządzeń związanych z ciepłomierzami i wodomierzami. Umowa o współpracy została zawarta na czas nieokreślony, a jej warunki nie odbiegają od warunków charakterystycznych dla tego rodzaju transakcji na rynku. W 2014 r. wzajemne obroty z tytułu powyższej umowy wyniosły tys. 10.734 tys. zł (w 2013 r.: 7.733 tys. zł).
- W dniu 2 kwietnia 2013 r. spółka Apator SA zawarła umowę z podmiotem zależnym Apator Metrix SA na produkcję i dostarczanie przez Apator SA wyprasek z tworzyw sztucznych do gazomierzy. Umowa została zawarta na czas nieokreślony, a jej warunki nie odbiegają od warunków charakterystycznych dla tego rodzaju transakcji na rynku. W 2014 r. wartość sprzedaży Apator SA z tytułu realizacji powyższej umowy wyniosła 1.977 tys. zł (w 2013 r.: 1.179 tys. zł).

14.4. Umowy ubezpieczenia

W grupie Apator umowy ubezpieczenia mienia i odpowiedzialności cywilnej zawierane są kompleksowo dla spółek grupy. Od dnia 1 lipca 2014 r. obowiązuje kolejny kompleksowy program w tym zakresie:

1) Umowy zawarte z poolem ubezpieczycieli PZU SA/STU Ergo Hestia SA dotyczą ubezpieczenia:

- odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzoną działalnością i wprowadzeniem do obrotu produktu,
- mienie od wszystkich ryzyk,
- utraty zysku na bazie ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,
- maszyn od uszkodzeń,
- maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych,
- sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
- mienia w transporcie.

Umowy zostały zawarte na okres dwóch lat z dwoma oddzielnymi rocznymi okresami rozliczeniowymi: od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r. i od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r.

Łączna wartość składek spółek z tytułu powyższego ubezpieczenia wynosi 524 tys. zł, natomiast łączna suma ubezpieczenia wynosi 579 mln zł (wartości te dotyczą okresu od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.).

2) Umowy zawarte z PZU SA dotyczą ubezpieczenia:

- komunikacyjnego - na okres od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.,
- w podróży - na okres od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2016 r.

Łączna wartość składek spółek z tytułu powyższego ubezpieczenia wynosi 137 tys. zł, natomiast łączna suma ubezpieczenia wynosi 3 mln zł (wartości te dotyczą okresu od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.)

3) Ponadto zostały zawarte umowy z:

- AIG Europe Limited Sp. z o.o. - w ramach polisy podstawowej,
- ACE European Group Ltd. Sp. z o.o., HCC International Insurance Company PLC oraz TUiR Allianz Polska SA - w ramach polisy nadwyżkowej.

Umowy te dotyczą ubezpieczenia odpowiedzialności członków władz spółek.

Łączna wartość składek spółek z tytułu powyższego ubezpieczenia wynosi 123 tys. zł, natomiast łączna suma

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 46
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ubezpieczenia wynosi 100 mln zł (wartości te dotyczą okresu od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.).

Umowy ubezpieczenia mienia i odpowiedzialności cywilnej nie zawierają zapisów dotyczących specyficznych warunków, które odbiegałyby od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów.

15. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy Apator w 2014 r.

W 2014 r. podmiot dominujący Apator SA dokonał następujących inwestycji kapitałowych:

- nabył 30% udziałów spółki zależnej Apator Rector sp. z o. o.,
- nabył 100% akcji spółki Apator Elkomtech SA,
- podwyższył kapitał zakładowy w spółce zależnej Apator GmbH,
- sprzedał spółce zależnej Pafal SA akcje własne w celu umorzenia i obniżenia kapitału.

Szczegóły dotyczące powyższych inwestycji opisane są w punkcie 2.3 niniejszego Sprawozdania Zarządu.

16. Informacja o emisji papierów wartościowych

W 2014 r. żadna spółka grupy Apator nie dokonywała emisji papierów wartościowych.

17. Informacje o umowach, w wyniku których mogą nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Apator SA nie posiada żadnych informacji o jakichkolwiek umowach, w tym również tych, które mogłyby być zawarte po dniu bilansowym, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy (żadna ze spółek grupy Apator nie emitowała obligacji).

18. System kontroli programów akcji pracowniczych

Apator SA nie realizuje programu akcji pracowniczych.

19. Realizacja prognozy skonsolidowanych wyników finansowych na 2014 r.

Prognoza skonsolidowanych wyników finansowych na 2014 r. zakładała uzyskanie skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży w przedziale 730 – 760 mln zł oraz skonsolidowanego zysku netto w przedziale 75 – 78 mln zł.

Przy sporządzaniu prognozy uwzględniono:

- przejęcie 100% akcji Apator Elkomtech SA i konsolidację wyników od II kwartału 2014 r.,
- finansowanie transakcji nabycia udziałów Apator Elkomtech SA z kredytu bankowego w kwocie do 100 mln zł,
- wykup 30% udziałów spółki Apator Rector sp. z o.o. za kwotę 17,9 mln zł,

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 47
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- utrzymanie wysokiego udziału eksportu w przychodach ze sprzedaży ogółem,
- kurs euro przyjęty na średnim poziomie w wysokości 4,10 zł,
- korzystanie z ulgi inwestycyjnej z tytułu prowadzenia działalności spółki Apator SA w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Realizacja prognozy skonsolidowanych wyników finansowych na 2014 rok przedstawia się następująco:

Realizacja prognozy	Prognoza na rok 2014	Wykonanie 2014 r.	
Skonsolidowane przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	730 000 – 760 000	724 994	99,31% - 95,39%
Skonsolidowany zysk netto	75 000 – 78 000	84 688	112,92% - 108,57%

20. Prognoza skonsolidowanych wyników finansowych na 2015 r.

Prognoza skonsolidowanych wyników finansowych na 2015 rok przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Prognoza na rok 2015	Wykonanie 2014 roku	Dynamika
Skonsolidowane przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	790 000	724 994	108,97%
Skonsolidowany zysk netto	95 000	84 688	112,18%

Przy sporządzaniu powyższej prognozy uwzględniono następujące założenia:

- wzrost organiczny spółek grupy Apator wsparty niewielkim wzrostem akwizycyjnym,
- konsolidację wyników Apator Elkomtech SA za cały 2015 rok (w 2014 r. konsolidacja trzech kwartałów),
- utrzymanie zbliżonego poziomu eksportu ogółem, przy jednoczesnym istotnym spadku sprzedaży do Rosji,
- kurs euro przyjęty na średnim poziomie w wysokości 4,20 zł.

Powyższa prognoza uwzględnia akwizycję dotyczącą zmiany stanu posiadania spółki GWi z 50% do 100% i jej pozytywne skutki związane z konsolidacją całych przychodów i zysków poczynwszy od 1 marca 2015 r.

Zakup kolejnej spółki Miitors ApS. nie został uwzględniony w powyższej prognozie. W 2015 r. wpływ tej akwizycji widoczny będzie po stronie kosztów transakcji oraz kosztów związanych ze wsparciem rozwoju technologii ultradźwiękowej w grupie Apator Powogaz.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 48
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Załącznik: Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zbiór zasad ładu korporacyjnego dostępny jest na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych SA w Warszawie pod adresem: http://gpw.pl/lad_korporacyjny_na_gpw oraz na stronie internetowej spółki Apator SA pod adresem: <http://www.apator.com>.

Spółka Apator SA w 2014 roku przestrzegała zasad, zadeklarowanych przez Zarząd Apator SA w dniu 18 grudnia 2012 r. (ujęte w "Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW", stanowiące załącznik do Uchwały Rady Giełdy nr 19/1307/2012 z dnia 21 listopada 2012 r.), za wyjątkiem:

- zasady I.12. w zakresie zapewnienia akcjonariuszom możliwości wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- zasady IV.10 w zakresie udziału akcjonariuszy w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, polegającego na:
 - 1) transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
 - 2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad.

Zarząd Apator SA podjął powyższą decyzję w związku z brakiem zainteresowania akcjonariuszy powyższymi rozwiązaniami oraz koniecznością poniesienia przez spółkę dodatkowych kosztów. W celu umożliwienia akcjonariuszom zapoznania się z przebiegiem obrad, spółka dokonuje zapisu przebiegu obrad w formie wideo i upublicznia go na swojej stronie internetowej pod adresem www.apator.com.

Zasady te po 31 grudnia 2014 r., nie zmieniły się.

1. Akcjonariusze Apator SA posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Poniżej przedstawiono akcjonariuszy Apator SA posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji (powyżej 5% głosów na walnym zgromadzeniu) wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2014 r.					
	Akcje imienne	Akcje na okaziciela	Suma akcji	Liczba głosów	Udział w kapitale	Udział w głosach
Apator Mining	0	3 600 000	3 600 000	3 600 000	10,87%	6,40%
Mariusz Lewicki	1 164 669	884 331	2 049 000	5 543 007	6,19%	9,85%
Tadeusz Sosgórnik	993 102	907 401	1 900 503	4 879 809	5,74%	8,67%
Danuta Guzowska	954 214	566 065	1 520 279	4 382 921	4,59%	7,79%
Zbigniew Jaworski	760 848	569 100	1 329 948	3 612 492	4,02%	6,42%
Janusz Marzygliński	818 092	224 639	1 042 731	3 497 007	3,15%	6,21%
Pozostali	3 033 205	18 631 362	21 664 567	30 764 182	65,44%	54,66%
Podsumowanie	7 724 130	25 382 898	33 107 028	56 279 418	100,00%	100,00%

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 49
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

1.1. Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Jednostkowe sprawozdania finansowe spółki Apator SA oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe grupy Apator sporządzane są przez Dział Księgowości i Podatków spółki Apator SA, funkcjonujący w pionie Dyrektora ds. Finansowych. Sprawozdania te sporządzane są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej. Ponadto sporządzane sprawozdania finansowe oparte są o Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Sprawozdawczość i księgowość w spółkach grupy Apator tj.: Apator SA, FAP Pafal SA, Apator Metrix SA, Apator Powogaz SA i Apator Control Sp. z o. o. odbywa się z wykorzystaniem Zintegrowanego Systemu Zarządzania BaaN IV (od 1 stycznia 2015 r. w spółce Apator SA wprowadzono nowszą wersję systemu ERP Infor LN całkowicie kompatybilny z poprzednią wersją systemu), którego konfiguracja odpowiada obowiązującym w Apator SA zasadom rachunkowości oraz zawiera instrukcje i mechanizmy kontrolne zapewniające spójność i integralność danych, w tym m.in.: kontrole spójności danych, kontrole uprawnień. Zintegrowany System Zarządzania umożliwia kontrolę prawidłowości zaewidencjonowanych operacji, pozwala na identyfikację osób wprowadzających i akceptujących poszczególne transakcje. Dostęp do danych finansowych jest ograniczony przez system uprawnień. Uprawnienia dostępu do systemu są nadawane w zakresie zależnym od przypisanej roli i zakresu odpowiedzialności danej osoby i podlegają ścisłej kontroli.

Każda ze spółek wchodzących w skład grupy Apator prowadzi politykę rachunkowości w oparciu o wspólne zasady (polityka rachunkowości) przyjęte w Grupie. Określają one główne zasady ewidencji zdarzeń. Jednakże podstawowymi elementami procesu sporządzania sprawozdań są przyjęte dla wszystkich podmiotów grupy Apator wspólne zasady rachunkowości, oparte głównie o rozwiązania stosowane w podmiocie dominującym Apator SA. W konsekwencji prowadzonej ewidencji powstają księgi rachunkowe poszczególnych spółek grupy, będące w dalszej kolejności podstawą sporządzenia jednostkowych sprawozdań finansowych przez wszystkie podmioty grupy. Jednostkowe sprawozdania finansowe są podstawą do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań grupy Apator. W procesie konsolidacji sprawozdań stosowane są jednolite zasady i procedury konsolidacji danych finansowych, zapewnione między innymi poprzez ujednolicone elektroniczne raporty, automatyczne walidacje spójności danych w tych raportach.

W procesie sporządzania sprawozdań finansowych zidentyfikowano następujące ryzyka:

- błędnych danych wejściowych,
- niewłaściwej prezentacji danych,
- efektów błędnych szacunków dokonanych przez niezależnych doradców (aktuariusze, rzeczoznawcy),
- na etapie konsolidacji danych finansowych grupy Apator - niewłaściwej integracji danych pochodzących ze spółek, które nie posiadają wdrożonego zintegrowanego systemu zarządzania ERP z danymi spółek, w których system ten funkcjonuje.

Wszystkie wymienione obszary ryzyka minimalizowane są przez systemy wewnętrznej i zewnętrznej kontroli oraz przez wspólne dla wszystkich spółek grupy Apator zasady prowadzonej rachunkowości. Bezpośrednio odpowiedzialnym za minimalizowanie poziomu istniejącego ryzyka, a także za identyfikację nowych zagrożeń jest Zarząd Apator SA, który na bieżąco ocenia skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w procesie sporządzania sprawozdań finansowych. Założeniem efektywnego systemu kontroli wewnętrznej w sprawozdawczości finansowej

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 50
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

jest zapewnienie poprawności informacji finansowych zawartych w sprawozdaniach finansowych oraz poprawność sposobu ich prezentacji. Poprawność ta realizowana jest poprzez badanie zgodności z przepisami i wytycznymi prawa finansowego oraz z regulacjami wewnętrznymi, a także poprzez audit oparty o normy EN ISO 9001:2008. Kontrola wewnętrzna sprawowana jest także bezpośrednio przez każdego pracownika (w tym przez system samooceny), jego zwierzchnika i osoby z nim współpracujące oraz przez kierowników jednostki organizacyjnej w zakresie jakości i poprawności wykonywania przez poszczególnych pracowników ich czynności (rozdział obowiązków, kilkustopniowa autoryzacja danych, weryfikacja poprawności otrzymanych danych). Celem jest zapewnienie zgodności tych czynności z procedurami i mechanizmami kontroli wewnętrznej.

Na każdym etapie sporządzania sprawozdań finansowych jednym z podstawowych mechanizmów kontrolnych (zewnętrznych) jest okresowa weryfikacja sprawozdań finansowych przez niezależnego biegłego rewidenta, a w szczególności badanie (Apator SA) i przegląd (pozostałe spółki grupy) sprawozdań półrocznych oraz badanie sprawozdań rocznych (wszystkie spółki grupy). Podmiot, który ma pełnić funkcję biegłego rewidenta w spółce Apator SA i grupie Apator jest wybierany przez Radę Nadzorczą Apator SA w taki sposób, aby zapewniona była niezależność przy realizacji powierzonych mu zadań. Wszystkie spółki grupy Apator są badane przez ten sam podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych. Wyniki przeglądów i badań są przedstawiane przez audytora Zarządowi i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej.

W procesie monitorowania skuteczności systemu kontroli wewnętrznej uczestniczy Komitet Audytu Rady Nadzorczej Apator SA. Jego podstawowym zadaniem jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach dotyczących:

- jednostkowej i skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej,
- kontroli wewnętrznej,
- zarządzania ryzykiem oraz współpracy z biegłymi rewidentami.

W 2015 r. rozpoczęto procedurę wprowadzenia w życie komórki audytu wewnętrznego obejmującej grupę Apator.

Dane finansowe, które są podstawą sprawozdań finansowych i raportów okresowych, służą także do comiesięcznej sprawozdawczości finansowej i operacyjnej. Po zamknięciu księgowym miesięcznego okresu rozliczeniowego, kierownictwo wyższego szczebla (zarząd, dyrekcja) pod nadzorem rady nadzorczej dokonuje comiesięcznej analizy wyników finansowych spółki Apator SA, poszczególnych spółek grupy Apator oraz skonsolidowanych wyników grupy Apator. Analiza osiągniętych rezultatów dokonywana jest poprzez porównanie ich do przyjętych założeń biznesowych zawartych w budżecie rocznym, budżecie danego okresu i w strategii rozwoju. Zidentyfikowane odchylenia są na bieżąco analizowane przez pryzmat ich wpływu na bieżące wyniki spółki i grupy Apator oraz podejmowane są w związku z tym ewentualne działania korygujące. Ponadto w grupie Apator dokonuje się corocznych przeglądów planów biznesowych, zarówno w odniesieniu do wszystkich jednostek z grupy kapitałowej oraz całej grupy Apator. W proces budżetowania, obejmujący wszystkie obszary funkcjonowania, zaangażowane jest całe kierownictwo wyższego i średniego szczebla. Przygotowany budżet jest przyjmowany przez zarząd spółki oraz zatwierdzany przez radę nadzorczą.

Na podstawie przeprowadzonej oceny stosowanych procedur, Zarząd Apator SA stwierdza, że na dzień 31 grudnia 2014 roku nie istniały okoliczności, które mogłyby w negatywny sposób wpłynąć na skuteczność kontroli wewnętrznej w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 51
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1.2. Wykazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

Każda akcja na okaziciela daje prawo do jednego głosu, natomiast akcje imienne są akcjami uprzywilejowanymi w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do czterech głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Zasady zbywania akcji imiennych i ich zamiany reguluje Statut Apator SA.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitał zakładowy spółki składał się z 33.107.028 akcji o wartości nominalnej 0,10 zł każda. W poniższej tabeli przedstawiono strukturę akcji Apator SA na koniec 2014 r.

Akcje i głosy	Stan na 31 grudnia 2014 r.			
	Liczba akcji	Struktura akcji %	Liczba głosów	Struktura głosów %
Akcje imienne	7 724 130	23,33%	30 896 520	54,90%
Akcje na okaziciela	25 382 898	76,67%	25 382 898	45,10%
Ogółem akcje	33 107 028	100,00%	56 279 418	100,00%

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania (po dniu bilansowym), tj. na 23 kwietnia 2015 r., po przeprowadzonej konwersji 163.519 akcji imiennych w dniu 20 stycznia 2015 r., akcje uprzywilejowane stanowią 22,84% kapitału zakładowego oraz 54,21% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Apator SA.

1.3. Ograniczenia w zakresie wykonywania prawa głosu z akcji

Nie występują jakiegokolwiek ograniczenia odnośnie wykonywania prawa głosu, takie jak:

- ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów,
- ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu,
- zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.

1.4. Wykazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności akcji spółki Apator SA

Akcje imienne uprzywilejowane podlegają ograniczeniom w ich zbywaniu. Akcje te mogą być zbywane przez akcjonariuszy oraz ich spadkobierców lub następców prawnych jedynie na rzecz akcjonariuszy posiadających akcje imienne. Zbycie akcji imiennych na rzecz innych osób niż akcjonariusze posiadający akcje imienne wymaga zezwolenia Zarządu. Jeżeli Zarząd nie wyrazi zgody na przeniesienie akcji powinien w terminie 60 dni: wskazać innego nabywcę, określić cenę zgodną z kursem akcji na okaziciela z dnia złożenia wniosku. Jeżeli Zarząd w ciągu 60 dni od dnia pisemnego złożenia wniosku o zezwolenie na zbycie akcji nie zajmie stanowiska, to zbycie akcji nie podlega żadnym ograniczeniom.

Akcje na okaziciela nie podlegają żadnym ograniczeniom w zakresie przenoszenia prawa własności.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 52
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1.5. Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

1.5.1. Walne Zgromadzenie

Zgodnie ze Statutem spółki Apator SA, wyłącznie do kompetencji Walnego Zgromadzenia Apator SA należy podjęcie decyzji o:

- emisji akcji, obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa,
- nabyciu akcji w celu ich umorzenia,
- podwyższeniu lub obniżeniu kapitału zakładowego.

1.5.2. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Apator SA działa w oparciu o przepisy Kodeksu spółek handlowych, Statutu Apator SA oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Apator SA. Statut oraz Regulamin Rady Nadzorczej Apator SA dostępne są na stronie internetowej Apator SA pod adresem: www.apator.com w sekcji Relacje Inwestorskie.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Nie ma prawa wydawania Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki. Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegalnie, może jednak delegować swoich Członków do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych.

Członkowie Rady Nadzorczej Apator SA powoływani są i odwoływani przez Walne Zgromadzenie, które ustala liczbę członków Rady Nadzorczej oraz ich wynagrodzenie. Członkowie Rady Nadzorczej powinni posiadać należyłą wiedzę i doświadczenie. Rada Nadzorcza może składać się z 5 do 7 członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie, na okres 5 lat, na wspólną kadencję. Zmniejszenie się liczby Członków Rady Nadzorczej w trakcie kadencji do nie mniej niż 5 członków nie powoduje konieczności uzupełnienia składu Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza na pierwszym posiedzeniu wybiera ze swego grona Przewodniczącego i Zastępcę Przewodniczącego.

Członków Rady Nadzorczej wiąże zakaz konkurencji. Członkami Rady Nadzorczej nie mogą być: Członek Zarządu, Prokurent, Likwidator, Kierownik oddziału lub zakładu, zatrudniony w spółce Główny Księgowy, Radca Prawny lub Adwokat osoby, które podlegają bezpośrednio Członkowi Zarządu. Ponadto Członkami Rady Nadzorczej nie mogą być Członkowie Zarządu spółki zależnej.

Dopuszczalne jest podejmowanie uchwał przez Radę Nadzorczą w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Do ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagane jest by wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej zostali powiadomieni o treści uchwały Rady Nadzorczej. Podejmowanie uchwał w powyższym trybie nie dotyczy wyborów Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej, powołania Członka Zarządu oraz odwołania i zawieszania w czynnościach Członka Zarządu.

Uchwały, w tym w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość zapadają bezwzględną większością głosów przy udziale:

- co najmniej 3 członków przy składzie pięcioosobowym rady nadzorczej,
- co najmniej 4 członków przy składzie powyżej pięciu osób.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 53
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów obecnych.

Walne Zgromadzenie uchwała Regulamin Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza nie ma uprawnień do podejmowania decyzji o emisji lub wykupie akcji.

1.5.3. Zarząd

Zarząd Apator SA działa w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych, Statut Spółki oraz Regulamin Zarządu Apator SA. Statut Spółki oraz Regulamin Zarządu Apator SA dostępne są na stronie internetowej Apator SA pod adresem: www.apator.com w sekcji Relacje Inwestorskie.

Członkowie Zarządu Apator SA są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki. Zarząd Apator SA składa się z jednego do pięciu członków powołanych na trzy lata przez Radę Nadzorczą na wspólną kadencję. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały w sprawie:

- ustalenia liczby członków Zarządu Spółki,
- powoływania i odwoływania Zarządu Spółki,
- mianowania Prezesa Zarządu,
- zawieszania w czynnościach z ważnych powodów wszystkich lub poszczególnych członków Zarządu,
- delegowania członków Rady Nadzorczej do czasowego, wykonywania czynności członków Zarządu,
- ustalenia dla Zarządu wynagrodzenia z uwzględnieniem jego charakteru motywacyjnego.

Członkowie Zarządu mogą być w każdej chwili odwołani przez Radę Nadzorczą lub Walne Zgromadzenie przed upływem kadencji. Nie uchybia to ich roszczeniom z umowy o pracę.

Zarząd kieruje całokształtem działalności Spółki, reprezentuje Spółkę na zewnątrz, zarządza jej majątkiem i wszelkimi sprawami nie zastrzeżonymi dla innych organów, odpowiada za należyte prowadzenie księgowości Spółki oraz ściśle przestrzega postanowień Statutu, Regulaminu Zarządu i uchwał władz Spółki. Zarząd w swych działaniach ma na względzie przede wszystkim interes Spółki. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu.

Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Spółki i składania podpisów upoważnieni są każdy członek Zarządu samodzielnie lub Prokurent. Każdy z członków Zarządu ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw Spółki, nie przekraczających zakresu zwykłych czynności Spółki.

Prokurenta powołuje Zarząd. Udzieloną prokurę może odwołać każdy Członek Zarządu

Członków Zarządu oraz Prokurentów wiąże zakaz konkurencji.

Rada Nadzorcza uchwała Regulamin Zarządu.

Zarząd Spółki nie ma uprawnień do podejmowania decyzji o emisji lub wykupie akcji.

1.6. Opis zasad zmiany Statutu Apator SA

Zmiana Statutu Apator SA należy zgodnie z par. 14 pkt 14 Statutu Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i może być uchwalona większością trzech czwartych głosów. W przypadku zamiaru zmiany Statutu, w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia powołuje się dotychczas obowiązujące postanowienia, jak również treść projektowanych zmian. W uchwale zmieniającej Statut, Walne Zgromadzenie może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu Statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 54
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Zmiana Statutu staje się skuteczną z chwilą wpisu zmian do KRS. Obowiązek zgłoszenia zmian Statutu spoczywa na Zarządzie Spółki. Zgodnie z par 430 KSH, Zarząd zobowiązany jest zgłosić zmianę Statutu w ciągu 3 miesięcy od powzięcia odpowiedniej uchwały przez Walne Zgromadzenie, jednakże art. 22 Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym obliuguje do złożenia wniosku o wpis do Rejestru nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu.

1.7. Zasady działania walnego zgromadzenia

Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa zawarte są poniżej.

Walne Zgromadzenie działa w oparciu o przepisy Kodeksu spółek handlowych, Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia Apator SA. Statut Spółki oraz Regulamin Walnych Zgromadzeń Apator SA dostępne są na stronie internetowej Apator SA pod adresem: www.apator.com w sekcji Relacje Inwestorskie.

Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne. Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje się corocznie, najpóźniej do końca miesiąca czerwca.

Walne Zgromadzenia zwołuje się przez ogłoszenie w sposób określony w Kodeksie spółek handlowych dla spółek publicznych, co najmniej na 26 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na 16 dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu):

- uprawnieni z akcji imiennych i świadectw tymczasowych oraz zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu;
- listę uprawnionych z akcji na okaziciela do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Spółka ustala się na podstawie wykazu sporządzonego przez KDPW SA na zasadach określonych przez Kodeks spółek handlowych.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika; mogą także głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji. Każda akcja imienna serii A jest uprzywilejowana i posiada cztery głosy, natomiast każda akcja na okaziciela posiada jeden głos.

Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie wyznaczając przewodniczącego tego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący, co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą:

- żądać zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego Zgromadzenia. Żądanie zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia należy złożyć Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej;
- żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi nie później niż na 21 dni przed wyznaczonym terminem Zgromadzenia. Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na 18 dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie akcjonariuszy. Ogłoszenie następuje w sposób właściwy dla zwołania Walnego Zgromadzenia;
- przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 55
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

stronie internetowej. Każdy z akcjonariuszy może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Na Walnym Zgromadzeniu powinni być obecni:

- członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki w składzie umożliwiającym udzielenie merytorycznej odpowiedzi na pytania zadawane w trakcie walnego zgromadzenia,
- biegły rewident, jeżeli przedmiotem obrad mają być sprawy finansowe Spółki.

Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszy i reprezentowanych na nim akcji chyba, że przepisy Kodeksu spółek handlowych stanowią inaczej.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, za wyjątkiem uchwał w sprawach porządkowych, które mogą dotyczyć tylko kwestii związanych z prowadzeniem obrad. Uchwała o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad może zapaść jedynie w przypadku, gdy przemawiają za nią istotne powody. Wniosek w takiej sprawie musi być umotywowany. Walne Zgromadzenie nie może podjąć uchwały o zdjęciu z porządku obrad bądź o zaniechaniu rozpatrywania sprawy, umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że przepisy Statutu Spółki lub Kodeksu spółek handlowych stanowią inaczej. Głosowania są jawne za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 420 Ksh, tj. tajne głosowania zarządza się:

- przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie Członków organów Spółki,
- wnioskami o pociągnięcie powyższych osób do odpowiedzialności,
- w sprawach osobowych,
- na żądanie choćby jednego akcjonariusza lub pełnomocnika obecnego na Walnym Zgromadzeniu.

Uchwały Walnego Zgromadzenia obowiązują wszystkich akcjonariuszy.

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 56
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

1.8. Skład osobowy organów zarządzających i nadzorujących Apator SA oraz zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego wraz z opisem działania

1.8.1. Struktura władz Apator SA na dzień 31 grudnia 2014 r.



1.8.2. Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej Apator SA w 2014 r. pozostawał niezmienny i był następujący:

- | | | |
|-------------------------|---|--|
| – Janusz Niedźwiecki | - | Przewodniczący Rady Nadzorczej, |
| – Mariusz Lewicki | - | Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, |
| – Janusz Marzygliński | - | Członek Rady Nadzorczej, |
| – Danuta Guzowska | - | Członek Rady Nadzorczej, |
| – Krzysztof Kwiatkowski | - | Członek Rady Nadzorczej, |
| – Marcin Murawski | - | Członek Rady Nadzorczej. |

Kadencja obecnej Rady upływa z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w 2015 r.

Stan posiadania akcji przez Członków Rady Nadzorczej na koniec 2014 r. kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2014 r.			
	Akcje	Głosy	Udział w kapitale	Udział w głosach
Janusz Niedźwiecki	436 518	1 734 639	1,32%	3,08%
Mariusz Lewicki	2 049 000	5 543 007	6,19%	9,85%
Janusz Marzygliński	1 042 731	3 497 007	3,15%	6,21%
Danuta Guzowska	1 520 279	4 382 921	4,59%	7,79%
Krzysztof Kwiatkowski	0	0	0,00%	0,00%
Marcin Murawski	0	0	0,00%	0,00%
Podsumowanie	5 048 528	15 157 574	15,25%	26,93%

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 57
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Członkowie Rady Nadzorczej Apator SA pełnią funkcje w organach nadzorczych spółek grupy Apator (stan na 31 grudnia 2014 r.):

- Janusz Niedźwiecki - Członek Rady Nadzorczej Apator Metrix SA;
- Mariusz Lewicki - Przewodniczący Rady Nadzorczej Apator Mining Sp. z o. o.,
Przewodniczący Rady Nadzorczej Apator Metrix SA,
Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej Apator Elkomtech SA;
- Janusz Marzygliński - Przewodniczący Rady Nadzorczej Apator Rector Sp. z o. o.,
Przewodniczący Rady Nadzorczej Apator Powogaz SA.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej nie stanowiły istotnej pozycji kosztów działalności Spółki i nie wpływały w poważny sposób na jej wynik finansowy. Wynagrodzenie uzyskane w 2014 roku kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	Wynagrodzenie z Apator SA	Wynagrodzenie z pozostałych spółek grupy Apator	Łączne wynagrodzenie
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Janusz Niedźwiecki	147*	36	183
Mariusz Lewicki	66	121	187
Janusz Marzygliński	66	96	162
Danuta Guzowska	66	0	66
Krzysztof Kwiatkowski	66	0	66
Marcin Murawski	66	0	66
Podsumowanie	477	253	730

* w tym kwota 75 tys. zł z tytułu wynagrodzenia w ramach odszkodowania zgodnie z umową o zakazie konkurencji po zakończeniu umowy o pracę (funkcja Prezesa Zarządu Apator SA)

Sposób działania Rady Nadzorczej określony jest Kodeksie spółek handlowych, Statucie Apator SA oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej Apator SA. Statut i Regulamin zamieszczone są na stronie internetowej spółki Apator SA pod adresem www.apator.com w sekcji Relacje Inwestorskie.

Według postanowień Statutu Rada Nadzorcza zbiera się raz na kwartał lub w miarę potrzeb częściej, na zaproszenie Przewodniczącego Rady. W 2014 r. odbyło się 9 posiedzeń Rady Nadzorczej. Członkowie Rady Nadzorczej wykonywali swoje obowiązki osobiście w składzie umożliwiającym podejmowanie uchwał.

W obradach Rady Nadzorczej uczestniczyli członkowie Zarządu Apator SA w składzie umożliwiającym udzielenie merytorycznej odpowiedzi na pytania. Ponadto Zarząd dostarczał Radzie Nadzorczej wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności spółki Apator SA i grupy Apator.

Na posiedzeniach Rady Nadzorczej zapadały uchwały w sprawach, które były wymieniane w porządku obrad przesłanym członkom Rady Nadzorczej w zawiadomieniu o posiedzeniu.

Działalność Rady Nadzorczej koncentrowała się wokół spraw mających istotne znaczenie dla działalności spółki Apator SA i grupy Apator. Rada Nadzorcza wykonuje stały nadzór nad działalnością Spółki oraz pracą Zarządu poprzez:

- analizowanie materiałów otrzymywanych od Zarządu na wniosek Rady,
- uzyskiwanie informacji i szczegółowych wyjaśnień od Członków Zarządu i innych pracowników firmy w trakcie posiedzeń Rady Nadzorczej,
- uczestnictwo Członków Rady w posiedzeniach Zarządu,

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 58
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- działania Komitetu Audytu,
- działania biegłego rewidenta, który w imieniu Rady dokonywał przeglądu i badania dokumentacji finansowo-księgowej oraz sporządzonych na jej podstawie sprawozdań finansowych.

W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet Audytu, natomiast nie została powołana Komisja ds. nominacji i Komisja ds. wynagrodzeń.

1.8.3. Komitet Audytu Rady Nadzorczej Apator SA

Rada Nadzorcza Apator SA w dniu 23 września 2009 r. powołała Komitet Audytu, który składa się z trzech członków, w tym Przewodniczącego, powołanych spośród jej członków.

Celem funkcjonowania Komitetu Audytu jest współpraca z biegłymi rewidentami oraz doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach dotyczących:

- jednostkowej i skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej,
- kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Do głównych zadań Komitetu Audytu należy:

- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej (badanie przyjętych standardów rachunkowości, obiegu informacji, sporządzanych dokumentów i planowanych zmian w tym zakresie);
- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta do badania sprawozdań finansowych.

Szczegółowe zasady pracy Komitetu Audytu określa Regulamin Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Apator SA, który dostępny jest na stronie internetowej Apator SA pod adresem: www.apator.com w sekcji „Relacje Inwestorskie”.

W ciągu całego 2014 r. Komitet Audytu działał w następującym składzie:

- Mariusz Lewicki - Przewodniczący Komitetu,
- Marcin Murawski - Członek Komitetu,
- Krzysztof Kwiatkowski - Członek Komitetu.

Krzysztof Kwiatkowski oraz Marcin Murawski spełniają kryteria niezależności od spółki Apator SA.

Zgodnie z regulaminem posiedzenia Komitetu odbywają się nie rzadziej niż dwa razy do roku, przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych (półrocznych i rocznych). W 2014 r. odbyło się 5 posiedzeń Komitetu.

1.8.4. Zarząd

Do dnia 30 czerwca 2014 roku Zarząd Apator SA działał w następującym trzyosobowym składzie:

- Andrzej Szostak – Prezes Zarządu,
- Tomasz Habryka – Członek Zarządu,
- Jerzy Kuś – Członek Zarządu.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 59
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W dniu 6 maja 2014 r. Rada Nadzorcza Apator SA podjęła decyzję o powołaniu z dniem 1 lipca 2014 r. p. Piotra Nowaka do pełnienia funkcji Członka Zarządu – Dyrektora ds. Finansowych. Wobec powyższego od dnia 1 lipca 2015 r. skład Zarządu był czteroosobowy:

- Andrzej Szostak – Prezes Zarządu,
- Tomasz Habryka – Członek Zarządu,
- Jerzy Kuś – Członek Zarządu,
- Piotr Nowak – Członek Zarządu.

Po okresie sprawozdawczym, w dniu 30 marca 2015 r. p. Tomasz Habryka złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Apator SA z dniem 31 marca 2015 r. Rezygnacja wynika z powołania p. Tomasza Habryki na Prezesa Zarządu spółki zależnej Apator Elkomtech SA od dnia 1 lutego 2015 r. Od dnia 1 kwietnia 2015 r. Zarząd Apator SA działa w trzyosobowym składzie:

- Andrzej Szostak – Prezes Zarządu,
- Jerzy Kuś – Członek Zarządu,
- Piotr Nowak – Członek Zarządu.

W ciągu 2014 r. w spółce Apator SA prokurę miały udzielone następujące osoby:

- Janina Karaszewska-Zandrowicz – Zastępca Dyrektora ds. Finansowych; w dniu 6 października 2014 r. Zarząd Apator SA odwołał prokurę samoistną,
- Mirosław Klepacki – Dyrektor ds. Aparatury Łączeniowej,
- Krzysztof Malec – Dyrektor ds. Produkcji; od 1 kwietnia 2015 r. Dyrektor ds. Operacyjnych.

Stan posiadania akcji spółki Apator SA przez Członków Zarządu oraz Prokurentów przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2014 r.			
	Akcje	Głosy	Udział w kapitale	Udział w głosach
Andrzej Szostak	0	0	0,00%	0,00%
Tomasz Habryka	0	0	0,00%	0,00%
Jerzy Kuś	200	200	0,0006%	0,0004%
Piotr Nowak	0	0	0,00%	0,00%
Mirosław Klepacki	0	0	0,00%	0,00%
Krzysztof Malec	99	396	0,0003%	0,0007%
Podsumowanie	299	596	0,0009%	0,0011%

Członkowie Zarządu oraz Prokurenci wchodzi w skład organów spółek zależnych (stan na 31 grudnia 2014 r.):

- Andrzej Szostak - Przewodniczący Rady Nadzorczej Apator Elkomtech SA,
Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej Apator Rector sp. z o. o.,
Członek Rady Nadzorczej Apator Powogaz SA,
Członek Rady Nadzorczej Apator Metrix SA;
- Tomasz Habryka - Członek Rady Nadzorczej Apator Rector sp. z o. o.,

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 60
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Członek Zarządu Apator Elkomtech SA (od 1 lutego 2015 r. Prezes Zarządu);

- Jerzy Kuś - Członek Rady Nadzorczej Pafal SA;
- Mirosław Klepacki - Prezes Zarządu Apator GmbH;
- Krzysztof Malec - Członek Rady Nadzorczej Pafal SA.

Wynagrodzenia Członków Zarządu są ustalane na podstawie przejrzystych procedur i zasad, z uwzględnieniem jego charakteru motywacyjnego oraz zapewnienia efektywnego i płynnego zarządzania Spółką. Wynagrodzenia odpowiadały kryteriom zakresu odpowiedzialności wynikającej z pełnionej funkcji, pozostając w rozsądnej relacji do poziomu wynagrodzenia członków zarządu w podobnych spółkach na porównywalnym rynku. Wynagrodzenie Członków Zarządu uzyskane w 2014 r. kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	Wynagrodzenie z Apator SA		Wynagrodzenie z pozostałych spółek grupy Apator	Łączne wynagrodzenie
	wynagrodzenie zasadnicze	premie i nagrody		
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Andrzej Szostak	598	373	119	1 090
Tomasz Habryka	364	273	94	731
Jerzy Kuś	360	291	36	687
Piotr Nowak (od 1.07.2014 r.)	240	60	5	305
Podsumowanie	1 562	997	254	2 813

Przy podejmowaniu decyzji w sprawach spółki członkowie Zarządu działają w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, tzn. po rozpatrzeniu wszystkich informacji, analiz i opinii, które w ocenie Zarządu powinny być w danym przypadku wzięte pod uwagę ze względu na interes Spółki. Biorą pod uwagę uzasadnione w długookresowej perspektywie interesy akcjonariuszy, wierzycieli, pracowników oraz innych podmiotów i osób współpracujących ze Spółką w zakresie działalności gospodarczej, a także interesy społeczności lokalnych. Zarząd działał ze szczególną starannością, aby wszelkie transakcje z osobami, których interesy wpływały na interes Spółki, były dokonywane na warunkach rynkowych.

Nazwa jednostki:	Apator SA		Strona 61
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Podpisy

23 kwietnia 2015 r.

Andrzej Szostak

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny

23 kwietnia 2015 r.

Jerzy Kuś

Członek Zarządu, Dyrektor ds. Aparatury i Systemów Pomiarowych

23 kwietnia 2015 r.

Piotr Nowak

Członek Zarządu, Dyrektor ds. Finansowych

Nazwa jednostki:	Apator SA			Strona 62
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2014 – 31.12.2014	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			